



EXPANSIÓ, REGLAMENTACIÓ I ÚS DE LES PISTOLES ELÈCTRIQUES ENTRE LES POLICIES DE CATALUNYA

GENER 2021

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

EXPANSIÓ,
REGLAMENTACIÓ I
ÚS DE LES PISTOLES
ELÈCTRIQUES ENTRE
LES POLICIES DE
CATALUNYA

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya

1a edició: Gener 2021

Expansió, reglamentació i ús de les pistoles elèctriques entre les policies de Catalunya.
Gener 2021

Maquetació: Síndic de Greuges

Foto de coberta: Pixabay

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	5
2. METODOLOGIA I OBJECTIUS DE L'INFORME	7
3. DADES DE LES POLICIES LOCALS QUE TENIEN DISPOSITIUS CONDUCTORS D'ENERGIA L'ANY 2015	9
4. DADES DE LES POLICIES LOCALS QUE TENEN DISPOSITIUS CONDUCTORS D'ENERGIA DESPRÉS DE LES CONCLUSIONS DEL GRUP DE TREBALL CREAT PER ACORD 2/XII DEL PARLAMENT DE CATALUNYA.....	23
5. ANÀLISI DE LA RESOLUCIÓ INT/2789/2018, DE 23 DE NOVEMBRE, PER LA QUAL S'APROVA I ES DONA PUBLICITAT AL PROTOCOL D'ÚS DELS DISPOSITIUS CONDUCTORS D'ENERGIA PER PART DELS MEMBRES DELS COSSOS DE LES POLICIES LOCALS DE CATALUNYA	33
6. REPÀS I ACTUALITZACIÓ SOBRE LA REGULACIÓ I L'ÚS DE LES PISTOLES ELÈCTRIQUES PER PART DELS MOSSOS D'ESQUADRA	41
7. L'ÚS DELS DISPOSITIUS CONDUCTORS D'ENERGIA PER PART DELS VIGILANTS MUNICIPALS	45
8. CONCLUSIONS	47
9. RECOMANACIONS.....	51

1. INTRODUCCIÓ

L'any 2016 el Síndic de Greuges presenta un informe monogràfic sobre la dotació de pistoles elèctriques, anomenades també *dispositius conductors d'energia* (DCE), per part dels cossos policials catalans. L'estudi exposa la manca de regulació i de control que hi ha al voltant d'aquestes armes i avança alguns elements que cal tenir en compte amb vista a un debat parlamentari previ a la seva eventual autorització. Per mitjà d'aquest informe, el Síndic insta l'executiu a suspendre l'ús de les pistoles per part de totes les policies de Catalunya en espera que es concloguin els debats.

El Síndic també demana que es tingui en compte la posició del Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura i d'altres Penes o Tractes Inhumans o Degradants del Consell d'Europa (CPT), que mostra la preocupació per l'ús abusiu que es pugui fer de les pistoles elèctriques. Tem que, pel fet que no són armes letals, es premi el gallet amb més facilitat que amb les pistoles tradicionals. Per aquest motiu, elabora uns estàndards adreçats als membres del Consell d'Europa.

En el moment de l'elaboració de l'informe esmentat, els Mossos d'Esquadra disposen d'unes directrius i d'uns procediments sobre qui, com i quan s'utilitzaran els DCE que tenen previst adquirir. Ara bé, llavors el Govern català desconeix el nombre de policies locals que en disposen i que fan ús d'aquests dispositius i tampoc no havia pres cap mesura per garantir-ne el control des d'una perspectiva de drets humans. És el Síndic, en el marc de l'informe que es presenta, que recopila les dades i n'extreu una relació actualitzada.

El Síndic considera que, en cas que el Parlament avaluï l'ús d'aquestes armes, la Policia de la Generalitat i les policies locals s'haurien de regular per unes directrius comunes, d'acord amb les recomanacions formulades per organismes internacionals. Així, recomana que caldria que els criteris per a la utilització d'aquest tipus d'armes s'establissin per llei i que se'n controlés

l'ús mitjançant un protocol comú per a tots els cossos policials. També posa de manifest que l'ús i el protocol definit s'han de supeditar als principis de necessitat i proporcionalitat, segons els quals només s'han d'emprar en situacions extremes i ben definides, quan hi hagi una amenaça real i imminent per a la integritat física o la vida de les persones.

En relació amb la regulació, el dia 17 de febrer de 2016 es formalitza la proposta per crear, en el si de la Comissió d'Interior del Parlament de Catalunya, un grup de treball per estudiar les condicions d'utilització dels DCE. La regulació dels dispositius conductors d'energia per part de la policia restava pendent de valoració pel que fa a l'ús. La Comissió, en la sessió tinguda el dia 2 de març de 2016, adopta l'Acord 2/XI del Parlament de Catalunya, de creació del grup de treball esmentat. I en el marc d'aquest grup de treball, el Síndic presenta el seu informe.

La Comissió, com a resultat de les tasques acomplertes pel Grup de Treball, aprova vuit conclusions¹ que impliquen, entre d'altres, que el Govern doti el Cos de Mossos d'Esquadra de DCE com a nova eina de treball; que s'elabori un reglament estricte sobre l'ús de les pistoles, destinat a tots els cossos policials, i un protocol normalitzat de treball, i que les pistoles incorporin elements tecnològics que permetin deixar constància escrita i informatitzada de tots els elements d'ús.

Des de la publicació de les conclusions del Grup de Treball, el Departament d'Interior duu a terme el procediment de licitació dels DCE; elabora el procediment que regula l'ús dels DCE per part de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME), com a eina de dotació policial que determina les situacions en què es pot utilitzar; estableix els procediments d'actuació i la gestió operativa relativa a la utilització dels DCE, i duu a terme la formació a les persones habilitades per utilitzar aquests dispositius.

Pel que fa a l'ús de les pistoles elèctriques per part de les policies locals, el

¹ Les conclusions del Grup de Treball es van publicar el 28 de juliol de 2016 en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*.

Departament d'Interior considera convenient d'establir uns criteris orientatius per facilitar-ne la regulació i l'homogeneïtzació respecte a l'ús per part de totes les policies locals de Catalunya, tal com, d'altra banda, ja havia recomanat el Síndic de Greuges en el seu informe. Amb aquesta finalitat, s'inicien els treballs per a l'elaboració d'un protocol que estableixi els criteris orientatius per a la regulació de l'ús de les pistoles elèctriques per part dels membres dels cossos de les policies locals de Catalunya.

D'altra banda, de conformitat amb l'article 25 de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, correspon al Departament d'Interior, dins les seves funcions de coordinació de l'activitat de les policies locals, promoure l'homogeneïtzació dels mitjans tècnics i la uniformitat dels altres elements comuns, amb la finalitat d'establir una acció conjunta dels cossos i aconseguir la integració de les actuacions particulars respectives dins el conjunt del sistema de seguretat pública.

Amb caràcter previ, el Síndic ja havia plantejat al Departament d'Interior l'oportunitat de fer un registre sobre les unitats de servei que hi havia a les policies locals de Catalunya, atès que fins llavors es desconeixien les unitats en servei i les directrius o la formació específica que havien rebut els agents de les policies locals sobre la matèria.

En conseqüència, i amb l'objectiu d'afavorir i establir un marc orientador i homogeni de les policies locals en l'ús de les eines i armes policials, s'aprova la Resolució INT/2789/2018, de 23 de novembre, sobre el Protocol d'ús dels dispositius conductors d'energia per part dels membres dels

cossos de les policies locals de Catalunya, que té com a objecte establir les recomanacions d'ús dels dispositius conductors d'energia i els procediments d'actuació. Inclou aspectes relatius a la utilització de l'eina, coneixements teòrics sobre els procediments de treball i les normes deontològiques, i també coneixements tanatopràctics sobre la utilització del desfibril·lador extern automàtic (DEA).

En aquest context, s'elabora el nou informe que ara es presenta amb la finalitat d'actualitzar i d'ampliar les dades disponibles des de llavors i de fer una nova diagnosi sobre l'expansió de l'ús que han fet les policies locals de Catalunya d'aquests dispositius, les conclusions que es desprenen de l'experiència de les que els han utilitzat, els treballs i les actuacions que s'han fet per adaptar-se a les noves recomanacions emeses pel Departament d'Interior, i les noves policies locals que han passat a tenir-ne, i, finalment, amb l'objecte d'apuntar, si escau, noves recomanacions en aquest tema de gran actualitat i complexitat pel debat que encara genera avui dia.

Un informe d'aquesta naturalesa no té per objecte analitzar en detall casos concrets d'utilització del dispositiu, com ara el que va tenir lloc recentment a Sabadell per part d'un agent de PG-ME i respecte del qual el Síndic ha obert una actuació d'ofici que en el moment de tancar aquest informe encara és oberta. En qualsevol cas, i amb independència de la resolució d'aquest o altres supòsits, els casos controvertits d'utilització de la pistola elèctrica demostren la necessitat de l'informe que es presenta i de mantenir una supervisió permanent sobre la utilització d'aquest mitjà de defensa.

2. METODOLOGIA I OBJECTIUS DE L'INFORME

Com s'esmenta anteriorment, aquest informe té com a punt de partida l'actuació d'ofici oberta sobre l'adquisició i ús de les pistoles elèctriques per part de la policia de Catalunya (AO 35/2015). L'any 2019 se n'obre una de nova (AO 89/2019), en el marc de la qual el Síndic fa una nova sol·licitud d'informació a cadascun dels ajuntaments de Catalunya dotats de policia local per demanar tota la informació i la documentació disponibles sobre els principals canvis que s'han produït després de la publicació de les conclusions del Grup de Treball del Parlament de Catalunya sobre la utilització per part de la policia de les pistoles elèctriques i la Resolució INT/2789/2018, de 23 de novembre, per la qual s'aprova i es dona publicitat al Protocol d'ús dels dispositius conductors d'energia per part dels membres dels cossos de les policies locals de Catalunya.

La sol·licitud d'informació s'envia a tots els municipis el dia 21 de maig de 2019. Atesa la manca de resposta d'alguns d'ells, en data 12 de novembre se'ls n'envia una reiteració, la qual cosa permet que la majoria de respostes arribin a finals d'any. Tot i així, durant el 2020 encara se'n rep alguna, per bé que el dia 15 d'abril cal fer una nova reiteració a 24 dels municipis que encara no han respost. En el moment de tancament de l'informe, n'hi ha 4 que encara no han respost (Calafell, Moià, Piera, Sant Feliu de Codines).

L'informe presenta, en l'apartat de resultats finals, els municipis amb policia local que l'any 2015 van respondre que tenien DCE i els nous municipis que després de la presentació de l'informe l'any 2016 van decidir dotar-se'n. En el primer cas, l'objectiu de l'informe és conèixer si les policies locals que en tenien l'any 2015 en continuen tenint, si n'han adquirit de noves, si s'han dotat de dispositius de gravació, si els tenen en servei o si han decidit no

utilitzar-los, ja sigui provisionalment o amb caràcter definitiu, entre altres indicadors.

Per a les anteriors i les noves, l'objectiu és conèixer:

- El registre actualitzat de les intervencions en què se n'ha fet ús des del 2016, la valoració de l'actuació policial, si es van enregistrar i si se'n va fer un control posterior.
- El pla de formació dels agents responsables d'utilitzar-los, si s'ha ampliat la formació a la resta de la plantilla del cos i el lloc on s'ha impartit.
- L'adaptació que han fet les policies locals del nou protocol d'ús de les pistoles elèctriques aprovat pel Departament d'Interior.
- Quines han estat les actuacions que s'han dut a terme amb la Direcció General d'Administració de Seguretat (DGAS) sobre aquest assumpte.

En els dos casos s'han volgut representar gràficament els indicadors i les variables estudiats a partir d'una taula comparativa. Després, se n'han extret les dades més destacables i s'han agrupat a partir d'unes taules, que són comentades.

També s'analitza el nou protocol d'actuació aprovat pel Departament d'Interior i l'adaptació que n'han fet els cossos de policia local que ja disposaven de DCE l'any 2015.

Així mateix, l'informe recull un capítol en què es descriu la situació de l'ús de les pistoles per part de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, partint de la premissa que se n'ha fet un desplegament arreu del territori de Catalunya, i un altre sobre l'ús d'aquests dispositius per part dels vigilants municipals.

Finalment, l'informe finalitza amb un capítol de conclusions i recomanacions.

3. DADES DE LES POLÍCIES LOCALS QUE TENIEN DISPOSITIUS CONDUCTORS D'ENERGIA L'ANY 2015

L'any 2015 es van comptabilitzar 213 cossos de policia local d'arreu de Catalunya, dels quals 31 disposaven com a dotació oficial d'una pistola elèctrica o més. L'any 2019 s'han comptabilitzat 215 cossos.²

Dels 31 que en disposaven l'any 2015 se n'han de sumar dos més. És el cas de Sant Joan de Vilatorrada, que sembla que en tenia l'any 2012, però que en rebre les consideracions del Síndic van deixar de funcionar. L'altre cas és el de Santpedor, que el març de 2015 va respondre no en tenia ni hi havia previsió de tenir-ne, però sembla que durant el 2015 va adquirir-ne una. Per tant, a finals de 2015 hi havia 33 cossos de policia local que disposaven com a dotació oficial de DCE, tal com es pot veure en la taula 1.

Pel que fa als nous cossos de policia local que passen a disposar-ne a partir de l'any 2016 se'n comptabilitzen un total de 24: Arbúcies, la Bisbal d'Empordà, Canet de Mar, Canovelles, Castelfelers, Castell Platja d'Aro, Cornellà de Llobregat, l'Hospitalet de Llobregat, Lliçà de Vall, Malgrat de Mar, Martorelles, Masquefa, Mataró, Palafrugell, el Papiol, Polinyà, la Roca del Vallès, Salt, Sant Adrià del Besòs, Sant Andreu de la Barca, Santa Cristina d'Aro, Santa Susanna, Tordera i Vidreres. Cal fer palès que entre els nous no hi ha municipis que en l'informe anterior haguessin informat que estaven estudiant incorporar aquestes armes en un futur, com ara Parets del Vallès, Sant Cugat del Vallès o Santa Perpètua de Mogoda. Al contrari, en els tres casos han informat que no en tenen, i en el cas de Santa Perpètua de Mogoda ni tan sols hi ha previsió d'incorporar-ne. Com es veurà més endavant, només hi ha Capellades com a municipi amb policia local que encara ara no descarta incorporar-ne en un futur.

Cal destacar el cas del municipi de **Maçanet de la Selva**, a qui si bé s'ha fet la petició d'informació, ha quedat fora del recompte perquè disposa de vigilants municipals i, segons els mitjans de comunicació, la policia local no entrarà en funcionament fins al 2021. Tanmateix, és rellevant posar de manifest que, malgrat que és un municipi de 7.000 habitants i encara no té

policia local, sí que té tres dispositius electrònics en servei adquirits l'any 2016, model X-26P.

La resta de cossos de policia local afirmen obertament que no en tenen ni tenen previst incorporar-ne actualment o en el futur. En canvi, hi ha una minoria que sí que en fan una valoració positiva i fins i tot es plantegen incorporar-ne en un futur, bé perquè han vist alguna intervenció que han fet les forces i els cossos de seguretat, bé perquè han fet una lectura i un seguiment del debat que va haver-hi al Parlament i constaten les prestacions que ofereix l'eina i les garanties objectives a l'hora d'utilitzar-la, i concretament pel fet que el DCE pot anar sincronitzat amb dispositius personals de gravació (DPG), o bé perquè han rebut formació sobre l'ús, tal com es desprèn dels resultats següents.

La **Policia Local d'Almacelles** és de l'opinió que les pistoles elèctriques són una de les eines amb més efectivitat en l'àmbit de la seguretat pública. La **Policia Local de l'Arboç** reconeix que si bé no ha decidit dotar-se'n sí que en un futur li podria interessar. Coincideixen amb la reflexió del qui va ser conseller d'Interior, Ramon Espadaler, quant a la justificació d'introduir les pistoles elèctriques per la necessitat d'introduir eines que permetin cobrir l'espai que va entre l'ús d'una arma reglamentària i determinades reduccions en les quals es necessita un nombre important d'agents. També, perquè es tracta d'una arma no letal que pot ajudar els agents a millorar la seva tasca i és menys lesiva que altres eines com ara les armes de foc. En aquesta mateixa línia, la **Policia Local de Capellades** també en fa una valoració positiva i no descarta incorporar-ne en un futur. En aquest cas, la policia té coneixements sobre l'eina perquè el caporal va rebre la formació del seu ús i reconeix que és un mitjà sobradament provat, que proporciona a l'agent una eina intermèdia entre la defensa policial i l'arma de foc.

En el cas de la **Policia Local de Santa Eulàlia de Ronçana** també s'ha plantejat la conveniència d'adquirir-ne una o dues i, per tant, hi ha la previsió d'incorporar-les en un futur. Es dona la paradoxa, però, que molts dels agents són interins, per la qual cosa consideren que si bé no poden fer ús de l'arma de foc reglamentària, sí que podrien fer ús d'aquestes armes elèctriques, les quals valoren com a menys

² Móra la Nova no té policia local des de l'agost de 2019. S'ha suprimit el cos i s'ha creat el servei de vigilants municipals, però en l'estudi que es presenta s'ha comptabilitzat com a municipi amb policia local. Les dues noves policies locals que es van crear l'any 2016 van ser la de Vidreres i la de Martorelles.

perilloses i amb danys potencials no irreversibles, a diferència de les armes de foc.

D'altres policies locals no les consideren necessàries perquè o bé comparteixen comissaria amb els Mossos d'Esquadra, que ja disposen d'una pistola operativa en tots els torns, com ara la de Banyoles, o bé perquè al municipi ja hi ha una àrea bàsica policial dels Mossos d'Esquadra, com a Esplugues de Llobregat o Premià de Mar.

Un altre grup de les que no en tenen posa de manifest que és un tema pendent que caldrà debatre (la Jonquera) o fins i tot hi ha alguna policia local que ja ha tractat la qüestió amb els agents i valora la possibilitat de dotar-se'n a mitjà o llarg termini (Puigcerdà). D'entre els que estan valorant l'adquisició d'un dispositiu, la Policia Local de Sant Celoni fixa el 2020.

Taula 1. Distribució del nombre de policies locals que l'any 2015 disposaven de DCE

Polícia local	Població (IDESCAT 2019)	Inici	Unitats 2015	En servei 2015	Unitats 2019	Model	Gravació	En servei 2019
*Ametlla de Mar, l'	6.787	2006	2 o més	No	No consta	NC	-	No servei durant 2020
Arenys de Mar	15.776	2015	1	No	1	Taser X26P	Càmera i so incorporats	Sí
Argentona	12.452	2012	1	Sí	1	Karbon MPID	NC	No
Badalona	220.440	2012	1	No	1	Karbon MPID	NC	No
Berga	16.494	2006	1	Sí	1	Taser X26P	NC	Sí
Blanes	39.261	2006	2	Sí	2	Taser X26P	Sense gravació	Sí
Cabrera de Mar	4.680	2010	1	Sí	1	Taser X26		No
Caldes de Malavella	7.641	2014	1	Sí	1	Taser X26P	S'ha adquirit una càmera gravació (2019)	Sí
Caldes d'Estrac	2.982	2013	3	Sí	3	Taser M26		No
Cardona	4.636	2013	1	Sí	2	Taser M26 i Taser X2 (2019)	L'X2 porta càmera de gravació	Sí
Castellar del Vallès	24.187	2000	2	Sí	3 (darrera 2016)	Taser	Sense gravació	No
Castellbisbal	12.390	2006	1	no	1	Taser X26	Amb gravació	No
Dosrius	5.481	2013	3	Sí	2	Taser X2	Amb gravació	No
Girona	101.852	2004	2	Sí	2	Taser M26		No
Hostalric	4.221	2014	1 espatllada	Sí	2	Taser X26P (2015 i 2018) noves	Han comprat 2 càmeres unipersonals Axon Body 2	No

Polícia local	Població (IDESCAT 2019)	Inici	Unitats 2015	En servei 2015	Unitats 2019	Model	Gravació	En servei 2019
Llinars del Vallès	9.938	2015	4	no	4	Taser X26	Pendent compra dispositiu de gravació	No
Montgat	12.041	2015	1	Sí	1	Taser X26P	No	No
Montornès del Vallès	16.392	2011	2	Sí	2	Taser X26	Sí Càmeres personals	Sí
Palau-solità i Plegamans	14.771	2008	1	no	1	Taser X26	NC	No
Premià de Mar	28119	NS/NC	1	no	1	Taser X26	NC	No
Ripollet	38.665	2011	4	Sí	1	Taser X26 (1)	NC	No
Sallent	6.658	2006	1 espatllada	no	1 (2017)	Taser X26P	Sense gravació (previsió d'adquirir-los)	No
Sant Andreu de Llavaneres	10.968	2009	2	Sí	3	Taser NC	Sense gravació (previsió d'adquirir-los)	Només 2
Sant Antoni de Vilamajor	6.135	2010 i 2011	2 (2010) 1 (2011)	Sí	3	Taser M26	NC	No
Sant Feliu de Llobregat	44.860	2007	1	no	1	Taser X26	NC	No
Sant Fost de Campsentelles	8.737	2014	1	no	1	Taser X26P	Es van comprar dues càmeres de gravació a part	Sí
Sant Joan de Vilatorrada	10.936	2012	1	No	NC	NC	NC	No
Sant Pol de Mar	5.299	2011 i 2013	3	Sí	3	Taser X26	Sense gravació	Sí
Sant Vicenç de Montalt	6.407	2011	2	Sí	2	Taser X26 (1)-X26P (1)	Sense gravació	Sí
Santpedor	7.554	2015	1		NC	Taser X26	Sense gravació	No
Sils	5.797	2010	1	Sí	1	Taser X26	Sense gravació	No
Tona	8.021	2015	1	Sí	2 (darrera 2018)	Taser X26P Taser X2	Sense gravació (previsió d'adquirir-los)	Sí
Vilanova del Vallès	5.241	2007	3 (retirades)	Sí	2 (noves)	Taser X2	Amb gravació	Sí

La taula 1 mostra, per una banda, els cossos de policia local que l'any 2015 ja disposaven de DCE, les unitats que en tenien i si llavors estaven en servei. Per una altra, els DCE que tenen l'any 2019 per constatar si han adquirit nous dispositius o bé n'han prescindit d'algun, el model actual, si estan en servei i si porten incorporat un sistema de gravació d'imatges i/o so, o l'han adquirit a banda. Els asteriscs fan referència a ajuntaments que encara no han respost.

D'acord amb les dades facilitades, cal destacar que la majoria de les policies locals han continuat amb les mateixes unitats que tenien l'any 2015 i, en algun cas, han passat a disposar-ne alguna més (Cardona, Castellar del Vallès, Hostalric, Sant Andreu de Llavaneres, Tona) o bé n'han prescindit d'alguna, com és el cas de

Dosrius, Ripollet i Vilanova del Vallès, que han passat a tenir-ne menys.

L'any 2019 dels 33 cossos policials qui continua tenint-ne més és Llinars del Vallès, amb quatre unitats, seguit pels que en tenen tres (Caldes d'Estrac, Castellar del Vallès, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Antoni de Vilamajor, Sant Pol de Mar) i els que en tenen dues (Blanes, Cardona, Dosrius, Girona, Hostalric, Montornès del Vallès, Sant Vicenç de Montalt, Tona, Vilanova del Vallès).

En el cas de la Policia Local de l'Ametlla de Mar, s'informa que durant aquest any 2020 no han tingut en servei cap pistola elèctrica, per la qual cosa es desconeix si l'any 2019 la tenien en servei o no ni els usos que n'han fet, tenint en compte que és una de les policies locals que l'any 2015 en tenia.

Taula 2. Unitats (2019)

Unitats	Policia Local
1	15
2	9
3	5
4	1
NC	3
No resposta	1

En relació amb la marca i el model, es constata que la més utilitzada l'any 2015 era la Taser i, dins d'aquesta, en primer lloc, el model X26; en segon lloc, el model M26, i, finalment, el model X26P. L'any 2019 també és la Taser i, pel que fa als models, hi ha l'X26 (1r), l'X26P (2n) i després hi ha en mateix nombre l'M26 i l'X2, llevat en dos casos (Badalona i Argentona), en

què consta que disposen d'una pistola marca karbon MPID i que van decidir deixar-la de fer servir i retirar-la del servei actiu.

Pel que fa a les unitats de cada model, els resultats són els següents, tenint en compte que hi ha policies que tenen més d'un model.

Taula 3. Models

Model	Polícia Local
X26	15
X26P	9
M26	4
X2	4
KARBON MPID	2
NC	4
No resposta	1

Hi ha policies com ara la de Blanes i Cardona que, quan els van adquirir, tenien un model determinat, però arran que es van espatllar i no es podien reparar, els van substituir per models més moderns, alguns dels quals porten associada una càmera de gravació (model X2). En altres casos (Caldes de Malavella, Hostalric, Montornès del Vallès) la policia ha continuat tenint el mateix dispositiu d'energia i model, però l'única novetat és que han adquirit un o diversos dispositius de gravació (càmeres unipersonals tipus Axon Body) o bé estan en espera d'adquirir aquestes càmeres (Tona, Sant Andreu de Llavaneres).

D'entre les que disposen de càmeres, n'hi ha algunes que ja tenen el permís de la Direcció General d'Administració de Seguretat (DGAS) i la Comissió de Videovigilància, com ara Montornès del Vallès. D'altres encara no les han posat en servei en espera que els arribi l'autorització o bé estan en procés de tramitar la corresponent petició, com ara Hostalric. Es desprèn que l'X2 és l'única que porta incorporada la càmera i en la resta de casos s'han de comprar les càmeres a banda i associar-les a la pistola, i el model més utilitzat és la càmera de gravació tipus Axon Body.

Pel que fa a les unitats que hi ha en servei, tan sols 10 policies de les 33 les tenen en servei respecte a les 21 (67,74 %) que hi havia l'any 2015. En algun cas, com ara Cardona, que té dos dispositius, es dona la circumstància que només tenen en servei un dels dispositius perquè l'altre està en espera que arribi l'autorització corresponent perquè porta incorporada càmera de gravació.

En el cas de la Policia Local de Sant Fost de Campsentelles, informen que el dispositiu que funcionava l'any 2019 actualment està avariats i, concretament, va deixar de funcionar el febrer de 2020.

D'aquestes 10, cal destacar que 6 són policies locals de municipis amb menys de 10.000 habitants, segons dades de l'IDESCAT de 2019. És el cas de Caldes de Malavella (7.641), Cardona (4636), Sant Pol de Mar (5299), Sant Vicenç de Montalt (6407), Tona (8.021) i Vilanova de Vallès (5.541). Entre 10.001 i fins a 20.000 habitants hi ha els municipis de Sant Andreu de Llavaneres (10.968), Arenys de Mar (15.776) i Montornès del Vallès (16.392). Finalment, i més gran, hi ha la Policia Local de Blanes, un municipi amb 39.261 habitants.

Taula 4. Distribució de policies locals que tenen DCE en servei i usos

Polícia Local	En servei	Usos
Arenys de Mar	Sí (1)	Sí, en tres ocasions
Blanes	Sí (2)	Sí, en cinc ocasions
Caldes de Malavella	Sí(1)	No, només desenfundar
Cardona	Sí (1)L'X2 no s'utilitza en espera rebre l'autorització del Departament d'Interior.	Sí, en tres ocasions (dues per contacte)
Montornès del Vallès	Sí (2)	No, mera advertència
Sant Andreu de Llavaneres	Sí (2)	No, des de 2016
Sant Pol de Mar	Sí (3)	Sí, en cinc ocasions
Sant Vicenç de Montalt	Sí (2)	No, mai
Tona	Sí (2)	No, mai
Vilanova del Vallès	Sí (2)	No, mai

Pel que fa als usos, consta que cinc policies no n'han fet cap ús i una altra, la de Sant Andreu de Llavaneres, consta que tampoc n'ha fet ús des de 2016, per bé que abans de l'any 2016 en té documentats dos usos. Cal destacar que n'hi ha dues, la Policia Local de Caldes de Malavella, per una banda, que reconeix que no ha tingut necessitat de fer-ne ús, tot i que els agents han hagut de desenfundar el dispositiu en alguna ocasió pel seu efecte dissuasiu. Per l'altra, la de Montornès del Vallès, que manifesta que tampoc no l'ha fet servir i només ha calgut la mera advertència de la patrulla que el portava.

L'any 2016 de les quatre que consta que els han fet servir en alguna ocasió, n'hi ha tres que els han fet servir més d'una vegada. És el cas d'Arenys de Mar (3 cops), Blanes (5) i Sant Pol de Mar (5). Cardona ha informat que l'ha fet servir en una ocasió, i en dues altres ocasions, només per contacte sense arribar a disparar.

Pel que fa a les circumstàncies en què es van utilitzar, en el cas d'Arenys de Mar (3 ocasions) va ser contra una persona que estava damunt d'una altra i l'agredia de forma violenta a l'interior d'un habitatge i en què els dos agents van intentar separar-les sense resultat.

En un altre cas, arran de rebre una trucada que alertava que en un domicili hi havia una persona que feia un intent d'autòlisi amb un ganivet de grans dimensions a la mà, cridant que mataria qualsevol persona que intentés accedir a l'interior del domicili. Es va procedir a l'activació dels serveis sanitaris i bombers, i mentrestant els agents de la policia local intentaven fer mediació. Mentre la feien, la persona es va abraonar contra els agents, va intentar tancar la porta i va clavar en diverses ocasions el matxet a la porta d'entrada, moment en què, després de fer els advertiments oportuns, el caporal cap del servei que tenia assignat el DCE en va fer ús, mentre la resta dels agents s'hi van abaronar i el van reduir, sense més situacions de risc.

La darrera vegada va tenir lloc el març de 2019, en què es va rebre avís d'una persona que alertava que en un establiment públic de la localitat s'hi estava produint una baralla. En arribar el cap de servei i operador del DCE, juntament amb dos agents més, van veure que a l'interior del local hi havia el propietari i el seu fill que es cridaven entre ells. El pare i propietari esgrimia com a arma una ampolla de vidre. Van intentar calmar-los, moment en què el pare va dir que s'havia pres una gran quantitat de medicaments i havia ingerit alcohol. De

sobte, va agafar un ganivet de cuina de grans dimensions i va amenaçar amb autolesionar-se, alhora que cada vegada es posava més agressiu. Es va tancar al lavabo i davant la possibilitat que es pogués autolesionar, i després de ser advertit, amb l'ajuda d'una descàrrega del dispositiu DCE el van poder reduir sense patir lesió.

En els tres casos, es va traslladar la persona a l'hospital, es van instruir les diligències policials corresponents i es van trametre al jutjat. La valoració que fa el cos de les actuacions portades a terme és que el DCE ha estat una peça important a l'hora d'evitar lesions de més consideració, tant respecte a les víctimes i agressors com als agents actuants. Consideren que, possiblement, aquestes actuacions haguessin requerit més violència a l'hora de fer la contenció i molt més risc de lesions dels agents actuants a l'hora d'evitar, reduir i/o detenir.

Sant Pol de Mar, des de les dates d'adquisició dels DCE, els anys 2011 i 2013, assenyalen que són cinc actuacions en què s'han utilitzat les pistoles elèctriques per reduir persones violentes i agressives, sota la influència de substàncies estupefaents i/o alcohòliques, per immobilitzar-les i detenir-les i per evitar lesions als agents després d'intentar reduir-les sense èxit. A diferència d'Arenys de Mar, les actuacions no van ser enregistrades perquè els aparells no disposen de càmeres i tan sols es va deixar constància en la instrucció de les diligències policials corresponents.

En el cas de **Blanes**, hi consta un ús cada any des de 2015 fins a 2019:

- En data 14 de juliol de 2015 els van avisar d'una persona a dalt d'un pont molt alterada i que volia suïcidar-se llançant-s'hi daltabaix. Es va enviar una patrulla al lloc, a la vegada que una unitat del SEM i dues unitats dels Mossos d'Esquadra. Es va intentar parlar amb aquesta persona, intentant que es calmés, però estava molt agressiva i hi havia perill per a la intervenció dels sanitaris i els agents. Es va haver d'utilitzar el DCE per reduir-la. Una vegada reduïda, el metge del SEM la va haver de sedar i en va ordenar el trasllat al psiquiàtric de Salt.
- En data 27 de febrer de 2016 van detenir una persona en estat agressiu i que va

agredir un agent. Es tractava d'una persona amb diversos antecedents i va ser necessari l'ús del DCE per reduir-la amb seguretat per als agents i per a ella mateixa. La persona va ser detinguda per atemptat als agents de l'autoritat.

- En data 17 de setembre de 2017 els van demanar presència per un accident entre dos vehicles i una de les parts no hi era. Posteriorment, es va presentar el conductor del vehicle molt alterat i va agredir l'agent actuant, que va demanar suport. Oferia una gran resistència i es va haver de fer servir el DCE per reduir-lo amb seguretat i que no quedés ferit cap agent més o el mateix agressor. L'agent ferit va haver de ser atès a l'hospital i l'agressor va ser detingut per un presumpte delicte d'atemptat a l'agent de l'autoritat.

- En data 29 de desembre de 2018 els van demanar suport en una intervenció. Es tractava d'una actuació de violència de gènere en què la persona estava molt agressiva i havia agredit dos agents dels Mossos d'Esquadra. Un agent de la Policia Local va fer ús del DCE i aquesta persona va poder ser reduïda i detinguda.

- En data 18 de març de 2019 els van trucar per avisar-los que hi havia una persona que anava corrents, cridant i colpejant els vehicles que circulaven per la via. A causa del perill, l'actitud i l'agressivitat d'aquesta persona es va haver de reduir mitjançant la el DCE. Una vegada reduïda, un metge li va posar un tranquil·litzant i se la va traslladar a l'hospital i, posteriorment, se la va ingressar en un centre psiquiàtric. En el transcurs de la intervenció un agent va resultar ferit en intentar reduir aquesta persona.

En tots els casos es va deixar constància del fet a través la instrucció de les diligències policials corresponents.

Finalment, en el cas de **Cardona**, el primer dels casos en què es va fer servir va ser el 21 d'abril de 2016, arran de rebre la trucada segons la qual una persona amb antecedents de violència sexual, robatori i atemptats contra l'autoritat proferia crits i insults a la gent que es trobava pel carrer i colpejava el mobiliari urbà. Un cop personada la patrulla de servei, un veí va indicar que era a casa

de la seva àvia. Quan van anar-hi, després que l'àvia obrís la porta, la persona es va abraonar contra els agents amb el puny alçat i aquests, per aturar l'embranchada, li van fer una descàrrega per contacte que la va fer caure. La caiguda va ser controlada pels agents perquè no es fes mal. Un cop a terra, no parava de resistir-s'hi, per la qual cosa li van fer una altra descàrrega per contacte per poder-la emmanillar.

La segona, l'11 de gener de 2018, va ser arran d'una trucada de violència domèstica, en la qual, com que no atenia les indicacions dels agents i després d'informar la persona en repetides ocasions que si no col·laborava es faria ús del DCE, finalment es va disparar, però com que el dispositiu era un model que anava amb piles i no estaven a plena càrrega, l'efecte no va ser el desitjat, motiu pel qual es va procedir a immobilitzar-la i a detenir-la en col·laboració amb els Mossos d'Esquadra.

La darrera vegada que s'ha fet servir va ser el 27 de març de 2019 quan la policia va rebre una trucada d'un restaurant segons la qual hi havia una baralla a la terrassa amb molta gent. En identificar la persona, se li va demanar la documentació, a la qual cosa es va negar. L'agent va demanar suport als Mossos d'Esquadra i mentrestant va informar la persona dels delictes que havia comès i que si continuava amb la seva actitud hostil faria servir el DCE, el qual li va mostrar. Van arribar fins a dos agents més, però no va variar la seva actitud i fins i tot es va encarar amb la resta de la gent de la terrassa. Un dels agents va intentar immobilitzar-la, però era impossible fins i tot amb l'ajuda d'un segon, per la qual cosa se li va fer una descàrrega per contacte d'uns segons, que va fer que afluixés la pressió que exercia sobre un dels agents, però com que s'hi resistia van fer falta dos contactes més per poder-la emmanillar, just en el moment en què va arribar una patrulla dels Mossos

d'Esquadra, que es va fer càrrec de custodiar-la.

En suma, de les dades facilitades, se'n desprèn que els DCE s'han emprat per reduir persones violentes, algunes de les quals sota influència de substàncies psicotròpiques, per reduir persones amb intent o amenaça d'autòlisi, per immobilitzar-les i detenir-les, i per evitar lesions als agents o terceres persones. També en casos de persones fortes és quan ha calgut fer més d'una descàrrega.

Pel que fa al **control de la utilització**, a banda de regulació en el reglament corresponent, les policies són del parer que els DCE ofereixen un gran nombre de mecanismes adequats per fer un seguiment exhaustiu de tot el que succeeix en qualsevol ús que se'n pugui fer. Per una banda, el primer control és que aquesta defensa elèctrica és assignada pel responsable del servei i que aquesta assignació només es pot fer als agents que han estat instruïts en l'ús del DCE. Aquesta assignació queda registrada en el llibre corresponent. En aquest llibre s'hi fa constar la data, el torn de treball, l'arma, l'hora de lliurament, l'hora de recollida, responsable que assigna l'arma, agent al qual s'assigna, hora de recollida, i a les observacions, si hi ha hagut alguna prova, avaria o alguna actuació amb aquesta arma.

D'altra banda, les pistoles marca Taser incorporen un número de sèrie, les descàrregues de dades a l'ordinador només es poden desar en arxius xifrats immutables, el cartutx que es dispara té un número de sèrie imprès, i si el dispositiu té càmera, s'enregistra tot el que succeeix entorn de l'actuació. El darrer control és la instrucció de diligències judicials, en què s'ha de fer constar informació com ara la justificació del seu ús, els avisos efectuats, l'assistència sanitària, etc., i si el DCE disposa de càmera d'enregistrament d'imatge, la gravació.

Taula 5. Distribució de policies locals que continuen tenint pistoles, però no en servei actualment

Polícia Local	Inici	Unitats	En servei
Argentona	2012	1	No, definitivament
Badalona	2012	1	No, definitivament
Berga	2006	1	No, temporalment
Cabrera de Mar	2010	1	No, temporalment
Caldes d'Estrac	2013	3	No, definitivament
Castellar del Vallès	2000	3	No, temporalment
Castellbisbal	2006	1	No, temporalment
Dosrius	2013	2	No, temporalment
Girona	2004	2	No, temporalment
Hostalric			No, temporalment
Llinars del Vallès	2015	4	No, temporalment
Montgat	2015	1	No, temporalment
Palau-solità i Plegamans	2008	1	No, temporalment
Premià de Mar	2015	1	No, "no consens"
Ripollet	2011	1	No, definitivament
Sallent	2006	1	No, temporalment
Sant Antoni de Vilamajor	2010	3	No, definitivament
Sant Feliu de Llobregat	2007	1	No, definitivament
Sant Fost de Campsentelles	2014	1	No, temporalment
Sant Joan de Vilatorrada	2012	1	No, temporalment
Santpedor	2015	1	No, temporalment
Sils	2010	1	No, temporalment

La taula 5 mostra les policies que l'any 2015 tenien DCE i en continuen tenint, però no els tenen actualment en servei, malgrat que en consti documentat algun ús durant aquest temps fins que han pres la decisió de no utilitzar-ne, ja sigui definitivament o temporalment.

Pel que fa als motius pels quals, malgrat tenir-ne, no s'han fet servir mai, o bé s'utilitzaven però s'han deixat de fer servir, o bé estan en espera, se'n desprenen els resultats següents.

D'una banda, n'hi ha set que van decidir o han decidit deixar-los de fer servir

definitivament (Argentona, Badalona, Caldes d'Estrac, Premià de Mar, Ripollet, Sant Antoni de Vilamajor i Sant Feliu de Llobregat). D'aquestes, algunes no els han tingut en servei mai, com ara Badalona o Sant Feliu de Llobregat, i d'altres els han tret fora de servei a partir d'un moment determinat (Caldes d'Estrac i Ripollet).

Argentona, un dels municipis que l'any 2012 va adquirir una pistola elèctrica, ha decidit no fer-la servir, tot i la valoració positiva durant el temps que el dispositiu ha estat operatiu.

Badalona disposava de dues pistoles elèctriques de la marca KARBON, una de les quals va desaparèixer i no es va trobar, motiu pel qual es va obrir un expedient reservat, sense més conseqüències. Actualment els quedava un dispositiu que es va treure de funcionament l'any 2015, quan es va dissoldre la Unitat Omega, que era la que se'n feia càrrec. Amb tot, mai no es va fer ús de cap dispositiu i actualment el que hi ha està fora de servei i està dipositat a la caixa forta que custodia la comissaria.

La **Policia Local de Caldes d'Estrac** és una de les policies locals que disposava de tres pistoles de la marca Taser i el desembre de 2018 les van retirar definitivament del servei per ordre de prefectura de data 31 de desembre de 2018, sense que s'hagin donat a conèixer els motius d'aquesta decisió.

La **Policia Local de Premià de Mar** és un altrade les policies locals que va comprar una pistola fa molts anys, però no la tenen adjudicada al servei. Sembla que fins a dia d'avui no hi hagut consens ni la decisió d'incorporar-la al servei de patrulles, per la qual cosa tenen el dispositiu fora de servei desat en una caixa forta.

La **Policia Local de Ripollet**, amb una unitat, la va deixar de fer servir fa uns quatre anys i no tenen previst tornar-la a fer servir. En cas que sí, aplicarien la resolució INT/2789/2018, de 23 de novembre, per la qual s'aprova i es dona publicitat al Protocol d'ús dels dispositius conductors d'energia per part dels membres dels cossos de les policies locals de Catalunya.

En el cas de la **Policia Local de Sant Antoni de Vilamajor**, que tenia tres armes,

actualment no es porten de servei com a dotació, han estat retirades i estan dipositades a l'armer des de fa bastant de temps, ja que el model de pistola va quedar descatalogat i la normativa referent a la seva utilització també va canviar, per la qual cosa s'entén que no hi ha intenció de posar-les en servei de nou.

La **Policia Local de Sant Feliu de Llobregat** no ha utilitzat mai l'única pistola que té i mai ha format part de la dotació policial. Quan es va adquirir es va decidir desar-la en un armer amb la mateixa caixa que l'embalava i allà ha romàs tot aquest temps.

D'altra banda, n'hi ha 15 que han decidit deixar-les fora de servei temporalment. D'entre els motius pels quals les policies locals les han deixat de fer servir temporalment, la majoria resten en espera de fer el curs de formació corresponent a l'ISPC, o d'adaptar els protocols d'actuació interns al que va aprovar el Departament d'Interior, o de fer les dues coses, o d'aprovar el reglament d'ús intern i, en minoria, les que estan pendents de comprar les càmeres de gravació, d'acord amb els resultats següents:

La **Policia Local de Berga** continua disposant com a dotació oficial d'una pistola elèctrica, marca Taser, que va adquirir el juny de 2006. Tanmateix, encara no se n'ha autoritzat l'ús fins que els membres del cos rebin la formació que s'imparteix a l'ISPC, a qui han demanat rebre-la.

En el cas de la **Policia Local de Cabrera de Mar**, que en té una, l'abril de 2019 van decidir retirar-la del servei provisionalment fins a l'estudi i l'adequació del reglament al protocol del Departament d'Interior, en espera de les noves formacions i de la reorganització de la plantilla.

La **Policia Local de Castellar del Vallès** ha retirat del servei temporalment les tres que en té fins que tot el personal amb funcions de cap de torn no rebi la formació específica i les circumstàncies de l'ús dels dispositius no s'adeqüin al protocol facilitat per la Direcció General de la Policia.

En el cas de la **Policia Local de Castellbisbal**, la prefectura va adquirir un DCE amb la intenció d'incorporar un element més dins

de l'escala d'ús de la força, abans d'utilitzar les armes de foc reglamentàries, però la pistola continua estant dipositada a l'armer sense que mai cap policia l'hagi portat de dotació durant el servei ni s'hagi fet servir en cap incident. De moment, no han fet cap adaptació de protocol en espera que l'ISPC convoqui els cursos de formació i pugui enviar al seu personal.

La **Policia local de Dosrius** també ha retirat de servei els dos dispositius que tenen en espera d'elaborar un protocol intern en el qual quedi regulat quins agents poden fer ús dels dispositius quan es trobin de servei, i quina formació han de tenir per poder portar-los. Quan estaven de servei, no hi ha registre de cap actuació policial en la qual n'hagin hagut de fer ús.

La **Policia Municipal de Girona** és un altra de les policies locals que tenen dues pistoles elèctriques, però no les fan servir des de 2016 fins que el seu protocol intern no s'adapti al protocol d'ús aprovat pel Departament d'Interior.

En el cas de la **Policia Local d'Hostalric**, amb dues pistoles, estan en espera de rebre les dues càmeres unipersonals, fer la petició a la Direcció General d'Administració de la Seguretat i la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya i fer el curs corresponent a l'ISPC.

La **Policia Local de Llinars del Vallès**, si bé és la que té quatre dispositius, durant aquest període no els ha fet servir mai. Continuen a l'armer. Primer van esperar l'aprovació de la normativa per part del Departament, després van esperar la convocatòria del curs preceptiu per part de l'ISPC i, un cop fet el curs, esperen que finalitzi la compra del dispositiu de gravació per poder-lo encaixar i complir tots els requeriments legals per poder-los fer servir quan es consideri necessari.

En el cas de **Montgat**, l'arma resta en custòdia fins que se'n regularitzi l'ús d'acord amb el nou protocol aprovat pel Departament. Així mateix, els agents van fer el curs específic Taser, però no s'ha fet cap altra actualització ni els nous membres de la plantilla han fet el curs.

La **Policia local de Palau-solità i Plegamans**, igual que l'any 2016, només disposa d'una

pistola elèctrica. L'arma esmentada, que llavors no estava en servei, continua sense fer-se servir perquè està prohibit fer-la servir fins a nova ordre. Des de l'any 2008 que no s'ha fet servir per manca de normativa que en reguli l'ús i per manca de formació dels agents.

En el cas de la **Policia Local de Sallent**, que en té una, el dispositiu mai no s'ha incorporat al servei actiu perquè no tenien la formació reglada per utilitzar-lo. La intenció és adquirir el dispositiu de gravació per a la pistola i que els caps de torn facin el curs de formació sobre dispositius a l'ISPC durant aquest 2020.

En el cas de la **Policia Local de Fost de Campsentelles**, estan en espera d'un nou dispositiu, perquè el que tenien s'ha avariat, i que les dues funcionàries de carrera que s'han d'habilitar a l'acció formativa homologada de l'ISPC facin la formació específica, inclòs el coneixement de la teoria normativa. També estan treballant en l'elaboració d'un reglament intern d'armes que establirà el dispositiu elèctric en la llista d'armes oficials de la Policia Local.

En el cas de **Sant Joan de Vilatorrada i Sallent**, fins que no tinguin un reglament intern no entrarà en servei l'únic dispositiu que tenen.

Sils també és un cas en què no hi hagut cap canvi respecte a l'anterior vegada. La policia va decidir retirar el dispositiu del servei, el setembre de 2018, en espera dels cursos de formació i a causa de la impossibilitat del sistema de treball de la policia local d'adaptar-se al nou protocol d'actuació.

Pel que fa al **protocol d'actuació**, la majoria de policies locals dotades d'aquest armament disposaven l'any 2015 d'un protocol d'actuacions per fer-ne ús amb el benentès que tenien previst en els seus reglaments interns la utilització d'aquests mitjans de defensa. Els procediments normalitzats de treball (PNT) eren molt semblants, en alguns casos idèntics, i regulaven l'ús de la pistola elèctrica. El seu contingut era un breu recordatori de les normes bàsiques d'ús i de maneig d'aquesta arma elèctrica.

De fet, ja es va destacar en l'anterior informe que el contingut dels PNT coincidia amb el temari de la formació que havien rebut les policies locals respectives per part de l'empresa Taser.

L'aprovació per part del Departament d'Interior del nou protocol d'ús dels DCE per part dels membres dels cossos de les policies de Catalunya que té com a objecte establir les recomanacions d'ús d'aquests dispositius i els procediments d'actuació, si bé no té caràcter obligatori, suposa per a les policies locals l'estudi del seu contingut per veure i comprovar si s'adapten els seus PNT als paràmetres amb els quals treballa la PG-ME, continguts ja recollits en la Instrucció 4/2018, que regula l'ús dels DCE per part de la PG-ME (les dues instruccions són pràcticament calcades).

La taula 6 mostra que, d'entre les deu policies locals que tenen els DCE actualment en servei, tan sols la Policia Local d'Arenys de Mar reconeix que ha substituït el seu protocol intern pel nou aprovat. La de Tona informa que estan en procés de transició per adaptar-se al nou protocol.

De la resta de casos, llevat dos en què no consta aquesta informació, se'n desprèn que fan servir el PNT que ja tenien perquè consideren que és molt semblant. En algun cas, com el de Cardona, fan palès que compleixen el contingut del nou protocol i compleixen tots els principis de deontologia professional. En un altre, com el de Sant Andreu de Llavaneres, manifesten que han fet un resum dels principals aspectes que incideixen en l'ús del DCE i n'han fet difusió entre la plantilla. Tan sols en el cas de la Policia Local de Sant Vicenç de Montalt reconeixen que les noves recomanacions no han estat implementades.

En suma, se'n desprèn que la majoria continuen fent servir els PNT que ja tenien perquè consideren que són molt semblants a l'actual i perquè compleixen els principis que ha de regir-ne la utilització. Pel que fa als supòsits en què està prohibit fer-les servir, ja en el primer informe es va recollir que els protocols establien la prohibició de fer-les servir en casos de menors d'edat i dones embarassades i algunes, com Montornès del Vallès, havien ampliat els supòsits, i estava prohibit fer-les servir en entorns escolars, com a control de la disciplina viària a les zones comercials i en la vigilància dels mercats ambulants.

Pel que fa als **destinataris**, les policies locals entenen que és preferible la utilització d'aquesta arma a la utilització de l'arma de foc reglamentària. De fet, cal destacar que les policies locals la van adquirir amb la finalitat d'incorporar un element més dins de l'ús de la força abans d'utilitzar les armes de foc reglamentàries.

Pel que fa als supòsits en què preveuen que es poden utilitzar, dels usos registrats se'n desprèn que són per reduir persones agressives i violentes, per reprimir atacs agressius, per controlar persones sota els efectes de substàncies psicotròpiques o que fan intent d'autòlisi.

Amb tot, cal recordar que cal que les policies locals estableixin el corresponent protocol normalitzat de treball tenint en compte les conclusions del Grup de Treball del Parlament i, per tant, no es pot limitar a les normes d'ús i de manipulació de l'arma, sinó que també ha d'incloure les normes deontològiques amb relació a la utilització d'aquestes armes, les situacions en què se'n desaconsella l'ús, l'assistència mèdica que s'ha de prestar a la víctima de la descàrrega, etc.

Taula 6. Formació i adaptació dels procediments de treball al nou protocol d'ús

Policia Local	DPG	Auto-rització CCDVC	DEA	Formació interna	Formació ISPC	Persona autoritzada	Protocol intern	PNT ADP-TAT	Directrius rebudes DGAS
Arenys de Mar	Sí	NC	NC	Sí (majoria dels agents)	NC (se n'ha donat coneixement a tots els agents)	NC	Sí	Han substituït el seu propi pel nou aprovat.	No
Blanes	No ³		NC	Sí (tots els agents) ⁴	NC (se n'ha donat coneixement a tots els agents)	Responsable de servei	Sí	Fan servir el seu propi. Està recollit que no es faci servir en menors d'edat.	Han demanat aclariments sobre la formació i el curs que han enviat sobre l'ús dels DCE. Les directrius rebudes són les recomanacions de la Resolució INT /2789/2018
Caldes de Malavella	Sí	Sí	Sí (2)	Sí	Sí, d'ús del DCE (20 h) i del DPG (4), l'any 2019.	Agents responsables	NC	Manifesten que tenen tota la documentació en vigor.	NC
Cardona	Sí	Estan en espera de rebre-la.	NC	Sí (tots els agents)	No, estan en espera. ⁵	Tots els agents autoritzats que hagin fet el curs a l'ISPC.	Sí	Manifesten que la policia és escrupolosa en l'aplicació del nou protocol, així com de la resta d'elements de dotació, i es compleixen tots els principis de deontologia policial.	Van rebre la nova directiu que informava de la resolució.
Montornès del Vallès	Sí	Sí	NC	Sí	No, estan en espera.	Agents encarregats	Sí	NC	NC

³ Atès que les pistoles no incorporen dispositius de gravació, s'ha indicat als responsables de servei que si es produeix una actuació amb aquestes pistoles s'hauria de gravar la intervenció. S'ha demanat que els nous vehicles policials (2) incorporin càmeres de gravació, tant per al vehicle com per als dos agents que puguin anar en aquests vehicles.

⁴ Dos caporals responsables de la policia local van fer el curs d'instructor en l'ús de la pistola elèctrica (Taser).

⁵ El juny de 2019, per decret d'alcaldia, es va autoritzar que tres agents del cos fessin el curs. L'ajuntament preveu la formació de la resta d'agents quan aquests cursos siguin convocats per l'ISPC.

Polícia Local	DPG	Auto-rització CCDVC	DEA	Formació interna	Formació ISPC	Persona autoritzada	Protocol intern	PNT ADP-TAT	Directrius rebudes DGAS
Sant Andreu de Llavaneres	No ⁶		NC	Sí (tots)	NC	NC	NC	Han donat a conèixer a tots els comandaments i agents el contingut íntegre resolució i un resum dels apartats amb incidència més directa respecte de l'ús restrictiu del DCE.	La DGAS els va fer arribar la Resolució.
Sant Pol de Mar	No		NC	Sí (alguns)	No	Els agents que han obtingut la titulació curs específic TASER.	Sí	NC	La DGAS els va enviar la Resolució i els va preguntar si estaven interessats que els agents del cos fessin el curs. ⁷
Sant Vicenç de Montalt	No ⁸		NC	Sí, alguns	NC	Agents autoritzats	NC	No se n'ha fet cap. No han estat implementades les recomanacions malgrat haver-les rebut.	La DGAS els va enviar la Resolució
Tona	No		NC	Sí (tots)	Sí (9 agents), dels DCE i DPG	NC	NC	Estan en procés de transició per adaptar-se al nou protocol d'ús.	NO ¹⁰
Vilanova del Vallès	Sí	NC	NC	Sí (tots), menys un nou	NC	Només els que han fet el curs.	Sí	No, han validat per alcaldia la seva pròpia regulació interna, molt similar al nou protocol.	NC

⁶ Hi ha previsió d'adquirir-los.

⁷ El mes de 2019, en resposta al correu rebut l'octubre de 2018, van informar del nombre d'agents que havien rebut la formació de les Taser i del nombre de policies que encara no l'havien feta. Els van contestar que traslladaven les seves necessitats formatives a l'Institut, però encara no han rebut cap comunicació amb relació a la convocatòria d'aquesta formació.

⁸ No disposen de sistemes de captació d'imatges, però sí de sistemes informàtics de registre de dades essencials.

⁹ Estan en espera d'adquirir cinc càmeres d'ús personal.

¹⁰ Han mantingut contactes amb la Subdirecció General del Departament d'Interior per buscar assessorament i adaptar a la policia local el nou protocol, però no n'han obtingut resposta.

4. DADES DE LES POLÍCIES LOCALS QUE TENEN DISPOSITIUS CONDUCTORS D'ENERGIA DESPRÉS DE LES CONCLUSIONS DEL GRUP DE TREBALL CREAT PER ACORD 2/XII DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Taula 1. Distribució del nombre de policies locals que passen a tenir DCE a partir 2016

Polícia local	Població	Inici	Unitats	Model	Dispositius de gravació	En servei
Arbúcies	6.556	2016	1	Taser X26P	NC	No
La Bisbal d'Empordà	10.974	2019	1	Taser	Sí	Sí (cap ús)
Canet de Mar	14.526	2018	1	Taser X-26	Sí	No
Canovelles	16.629	NC	1	Taser X-26	Sí (3 càmeres de vídeo gravació Axon Body 2) ¹¹	No
Castelldefels	67.004	2019	2	Taser X-2	Sí, incorporen càmeres de gravació model Axon Body 2.	No
Castell Platja d'Aro	10.860	2017	Sí, càmeres de gravació d'imatges personals marca Digital Ally, model First Vuhd ¹²	Taser X26P		Sí (dues ocasions)
Cornellà de Llobregat	88.592	Recentment	Sí, cada DCE porta el seu dispositiu.			No
l'Hospitalet de Llobregat	264.923	2019	2	Taser, X-2	Sí	No
Lliçà de Vall	6.542	2019	1	Taser, X-2	Sí, càmera Axon Body	No
Malgrat de Mar	18.579	2018	1	Taser, X-2	Sí	No (però sí que va entrar en servei durant uns mesos)
Martorelles	4.801	2019	2		Sí, dues càmeres amb sistema DEC ¹³	Sí (cap ús)

¹¹ Les càmeres sí que disposen de la corresponent autorització d'ús per part de la DGAS.

¹² El mes de 2019, en resposta al correu rebut l'octubre de 2018, van informar del nombre d'agents que havien rebut la formació de les Taser i del nombre de policies que encara no l'havien feta. Els van contestar que traslladaven le l'ús de les càmeres personals, compactes i portàtils per dur a l'uniforme de la policia va ser autoritzat per la Direcció General de Seguretat (6). També van demanar autorització per a l'ús en altres supòsits excepcionals.

¹³ Van adjuntar tota la documentació per donar-los d'alta, però van rebre un document segons el qual havien de modificar algunes dades i fer l'entrada de nou, cosa que actualment s'està fent.

Polícia local	Població	Inici	Unitats	Model	Dispositius de gravació	En servei
Masquefa	9.211	2018	1	No consta	No, en espera d'adquirir-los.	No
Mataró	128.265	NC	3	Taser, X2GP	S'han adquirit tres càmeres model TRD 60.	No
Palafrugell	22.974	NC	1	Taser, X2 negre	Sí, càmera de gravació unipersonal Axon Body (8)	No, properament
Papiol	4.145	2018	2	Taser, X-26P	No	Sí (cap ús)
Polinyà	8.479	2020	1	NC	Sí	No
La Roca del Vallès	10.650	2018	5	NC	Sí, 5	No
Salt	31.362	NC	1	Taser, X-2	Sí, Axon Body 2	No
Sant Adrià de Besòs	37.097	2017	2	NC	NC	No
Sant Andreu de la Barca	27.558	2019	1	NC	Sí	No
Santa Cristina d'Aro	5.223	NC	1	NC	Sí (adquirit posteriorment, 2019)	Sí (cap ús)
Santa Susanna	3.446	NC	1	NC	NC	No
Tordera	17.216	01/05/17	1	Taser X26P	No	No
Vidreres	7.797	NC	1	Taser X26	No	No

D'acord amb aquestes dades, del total de 215 cossos de policia local d'arreu de Catalunya, a banda dels 33 que l'any 2015 tenien com a dotació oficial una pistola elèctrica o més, a partir de l'any 2016 passen a tenir-ne 24 cossos més. Cal destacar que la majoria de les noves policies locals han adquirit una sola pistola (16) o dues (5). Després sorprenen policies que n'han adquirit 5 (la Roca del Vallès) o fins i tot 6 (Cornellà del Llobregat).

En relació amb la marca i el model, es constata que la marca més utilitzada continua sent la

Taser, i d'entre els models, l'X2 (7 casos), seguit per l'X26 P (4 casos) i l'X26 (2 casos). En la resta no consta el model o bé tan sols han informat que es tracta de la marca Taser.

De les noves 24 policies locals que han passat a tenir DCE a partir de 2016, la majoria (16) pertanyen a municipis de menys de 20.000 habitants. D'aquestes, 6 policies locals pertanyen a municipis que tan sols tenen entre 5.001 i 10.000 habitants. Per contra, policies de municipis de més de 50.000 habitants tan sols n'hi ha 4, com es pot veure en la taula següent.

Taula 2. Nombre de població dels municipis amb DCE

Població	Nombre	Municipis
Menys de 5.000 habitants	3	Martorelles, Papiol i Santa Susanna
Entre 5.001 i 10.000	6	Arbúcies, Lliçà de Vall, Masquefa, Polinyà, Santa Cristina d'Aro i Vidreres
Entre 10.001 i 15.000	4	La Bisbal d'Empordà, Canet de Mar, Castell Platja d'Aro i la Roca del Vallès
Entre 15.001 i 20.000	3	Canovelles, Malgrat de Mar i Tordera
Entre 20.001 i 25.000	1	Palafrugell
Entre 25.001 i 30.000	1	Sant Andreu de la Barca
Entre 30.001 i 35.000	1	Salt
Entre 35.001 i 40.000	1	Sant Adrià de Besòs
Entre 40.001 i 50.000	0	
Entre 50.001 i 100.000	2	Castelldefels i Cornellà de Llobregat
Més de 100.000	2	l'Hospitalet de Llobregat i Mataró
TOTAL	24	

Com es pot veure en la taula 3, d'entre les noves policies locals que han passat a tenir DCE, tan sols cinc els tenen actualment en servei: Castell Platja d'Aro, la Bisbal d'Empordà, Martorelles, el Papiol i Santa Cristina d'Aro. Totes menys la Policia Local del Papiol tenen dispositius de gravació d'imatges. En el cas de la Policia Local del Papiol, informen que els DCE no porten cap dispositiu de gravació perquè no hi havia cap reglamentació en el moment de la seva utilització. Amb tot, en aquests moments han demanat informació sobre l'adquisició d'aquestes càmeres.

De les cinc, només hi ha constància que la Policia Local de Castell Platja d'Aro l'hagi

fet servir en dues ocasions. En data 26 de juny de 2018 en la detenció d'un ciutadà belga i anteriorment, el 31 de juliol de 2017, en una detenció d'un ciutadà francès. En els dos casos es van generar diligències que van ser lliurades al jutjat de guàrdia. En la detenció de l'any 2017 no es disposaven de mitjans de gravació personals, per la qual cosa es va valorar l'actuació de la prefectura d'acord amb la minuta realitzada pels agents que la van practicar i la descàrrega de la informació del dispositiu (potència, durada de la descàrrega, etc.). En el primer cas, les imatges també van ser lliurades a l'autoritat judicial.

Taula 3. Distribució de policies locals que tenen DCE en servei i usos

Polícia local	En servei	Model	Usos	DGP	DEA
Castell Platja d'Aro	1	Taser X26P	2	Sí	
La Bisbal d'Empordà	1	Taser	0	Sí	
Martorelles	2	NC	0	Sí	
El Papiol	2	Taser X26P	0	No	Sí
Santa Cristina d'Aro	1	NC	0	Sí	

Pel que fa a la **formació**, en el cas de la Policia Local de la Bisbal d'Empordà, tota la plantilla ha fet un curs de formació impartit per personal qualificat, però no l'han fet a l'ISPC. També han aprovat un protocol que, segons exposen, és el mateix que l'aprovat pel Departament d'Interior, però es constata que és un protocol que desenvolupa la gestió operativa de la utilització dels DCE (accions genèriques, informació a la persona afectada, descàrrega i gestió dels enregistraments, tramitació de la documentació policial, etc.).

En el cas de la **Policia Local de Castell Platja d'Aro**, tots els agents han participat en unes jornades de manipulació de Taser impartides a les instal·lacions de la comissaria per dos formadors, instructors oficials d'Axon-Taser, i n'han obtingut el certificat corresponent. També han mantingut contactes informats amb la Direcció General d'Administració de Seguretat relacionats amb el disseny i la posada en marxa dels cursos formatius sobre l'ús dels dispositius de gravació amb personal de l'ISPC. Arran de la publicació de la resolució d'Interior, la prefectura va fer els canvis provisionals sobre el comunicat intern que tenien relatiu al procediment d'actuació i les normes d'utilització de la pistola per part dels membres de la Policia Local, com ara que des de la data de la publicació només el caporal de l'escamot pot utilitzar aquesta dotació i, en absència seva, l'agent responsable que el substitueix. De fet, cal destacar que el contingut dels PNT, de l'any 2017, coincideix amb el temari de la formació que han rebut les policies locals

respectives de l'empresa Taser. També en tenen un d'específic per a la utilització de càmeres d'enregistrament personal, que va entrar en vigor el maig de 2018.

En el cas de la **Policia Local de Martorelles**, actualment el 90% de la plantilla disposa de la formació per poder portar els dispositius, i l'agent que no està habilitat farà el curs en els propers mesos, ja que s'ha incorporat fa poc. No obstant això, aquest agent no pot fer ús del DCE, tot i que sí que pot fer ús de la càmera corporal com a mesura de protecció. Actualment, disposen d'un formador habilitat a la plantilla que s'encarrega de dur a terme la formació continuada a tots els agents, ja que cada sis mesos en fan una edició i hi passa tot el personal de la policia local. A més, els agents també tenen la formació del DEA, i al vehicle policial sempre en tenen un a disposició dels agents, per si és necessari.

L'11 de juny va publicar en el BOP el reglament del funcionament de la Policia Local en què s'especifica que tots els agents han de superar unes proves psicotècniques cada dos anys per fer servir el DCE. Per desenvolupar el funcionament del DCE, manifesten que la prefectura ha fet un protocol normalitzat de treball a partir de la resolució d'Interior, en què se n'estableix el funcionament i les càmeres de suport que porten els agents de servei. Dins d'aquest protocol s'estableix la utilització del dispositiu i els passos a fer si aquests i la càmera s'han activat per a alguna intervenció, juntament amb actes que s'han d'emplenar.

En el cas de la **Policia Local del Papiol** els 10 agents del cos han fet el curs corresponent amb el proveïdor autoritzat per l'empresa Taser a Catalunya, dut a terme per un instructor de la mateixa empresa en aules municipals, i la part pràctica, en una zona esportiva habilitada per al curs. Pel que fa al protocol d'actuació, informen que segueixen un protocol d'actuació per una ordre interna del cos.

La **Policia Local de Santa Cristina d'Aro** té un caporal amb la certificació oficial d'instructor de Taser. La formació la va fer l'any 2018 i, segons informen, atorga durant un període de dos anys el dret a formar com a operadors Taser els membres de la seva plantilla, seguint els mateixos estàndards mínims que estableix AXON/TASER/NIDEC per als seus cursos d'operador de Taser. El juliol de 2018, el caporal i instructor Taser va dur a terme la formació a la resta dels agents de la comissaria.

Pel que fa al protocol, informen que l'han adaptat a les seves necessitats, però és pràcticament igual a l'aprovat pel Departament d'Interior, excepte el punt

relatiu a les persones autoritzades a fer-ne ús. Així, anteriorment el seu protocol preveia que l'ús del DCE estava restringit als membres del cos en funcions de responsable de servei, expressament autoritzats i que haguessin superat la formació teoricopràctica necessària. L'actual redactat estableix que l'ús del dispositiu serà a criteri del cap de servei, que tindrà la potestat d'escollir l'agent que en aquell torn porti el DCE, sempre que hagi superat la formació necessària per a l'ús d'aquest dispositiu.

Es conclou que les policies locals dotades d'aquest armament en ús disposen de protocol d'actuacions per fer-ne ús, alguns dels quals continuen sent els mateixos que ja tenien –i, per tant, molt semblants–, i regulen l'ús de la pistola elèctrica d'acord amb el temari i els paràmetres de la formació que han rebut per part dels instructors d'empreses proveïdores. En aquests casos, el que han fet és algun canvi o adaptació perquè ja el tenien fet abans que l'aprovés Interior. Només en el cas de Martorelles, que es va dotar d'un DCE l'any 2019, ha aprofitat per fer-ne un de nou prenent com a model el d'Interior.

Taula 4. Formació i protocol d'ús de les policies locals que tenen DCE en Serveis

Policia local	Formació	Formadors	Protocols d'ús	Persona autoritzada a fer servir DCE
La Bisbal d'Empordà	Tota la plantilla	Instructor qualificat	Sí, però desenvolupa la gestió operativa de la utilització del DCE.	
Castell Platja d'Aro	Tota la plantilla	Instructors oficials	Han fet canvis per adaptar-lo al nou.	Caporal d'escamot o agent responsable que el substitueix.
Martorelles	90% plantilla	Formador habilitat	N'han fet un de nou a partir del nou aprovat pel DI.	
Papiol	Tots els agents	Instructor qualificat	Tenen el seu propi protocol. No consta que hi hagin fet canvis.	
Santa Cristina d'Aro	Tota la plantilla	El caporal amb certificat d'instructor	L'han adaptat a les seves necessitats. Molt semblant	A criteri del cap de servei

D'entre les que, malgrat tenir-ne, no els fan servir, de les dades disponibles se'n desprèn el següent:

En el cas de la **Policia Local d'Arbúcies**, que va adquirir-ne una l'octubre de 2016, els agents portadors de l'arma van fer un curs de formació de 8 hores, però no es va fer cap PNT. Mentrestant, no es va fer servir ni es va exhibir en cap servei. Per a una reestructuració interna de la policia local va haver-hi un canvi de prefectura de la Policia Local. Per decisió del nou cap, es va retirar el dispositiu del servei i va quedar dipositat en un armer de seguretat de la comissaria, atès que no complia els protocols d'ús previstos en la Resolució IN2789/2018.

La **Policia Local de Canet de Mar**, que va adquirir el dispositiu l'any 2018, no el va posar en servei en espera de l'operativa anunciada i posterior aprovació de la resolució del Departament d'Interior. Actualment, encara no l'han utilitzat en espera del decret d'assignació d'armes per part d'alcaldia, els cursos de formació a l'ISPC i el corresponent vistiplau de la comissió de videovigilància per a la càmera de gravació.

La **Policia Local de Canovelles**, malgrat estar en possessió d'un DCE i de tres càmeres de videogravació personal amb autorització per fer-les servir, no està operativa en espera de tenir el reglament intern habilitant, la formació i els permisos corresponents, sempre d'acord amb la resolució aprovada pel Departament d'Interior.

La **Policia Local de Castelldefels** no el té en servei perquè estan en espera de fer la formació, la qual han reclamat a l'ISPC per a tots els comandaments que fan tasques de cap de servei, caporals i sergents, un total de 18.

La **Guàrdia Urbana de Cornellà** no ha fet cap intervenció perquè a hores d'ara només se n'ha dotat els comandaments, que estan en espera de fer la formació a l'ISPC, per bé que han dut a terme una formació específica com a instructors de DCE a un instructor de tir del cos de la GUC. Informen que han dut a terme una adaptació íntegra del protocol d'Interior, que tindrà format d'ordre del cos quan es doti els comandaments dels DCE. També informen que han fet diferents consultes a la Subdirecció General de Coordinació de Catalunya i amb la

PG-ME sobre la implementació d'aquests dispositius i sobre la seva experiència en aquest ús.

La **Guàrdia Urbana d'Hospitalet** té la voluntat d'impartir a la plantilla, 350, els coneixements necessaris per a la utilització dels DEC a través dels seus formadors interns. De moment, té uns formadors interns que l'any 2018 ja van fer el curs impartit pel fabricant del dispositiu i van obtenir la titulació d'instructors. Han mantingut contactes amb l'ISPC per homologar o validar aquesta formació i titulació amb relació als continguts estandarditzats de l'ISPC. Tampoc no tenen protocol intern d'ús, sinó que tenen una proposta que s'ha fet tenint en compte les conclusions del Grup de Treball del Parlament i la resolució d'Interior, a banda d'altra normativa.

La **Policia Local de Lliçà de Vall** en espera que els agents facin el curs que els habiliti per utilitzar-los, concretament formació sobre l'ús dels DCE, de les càmeres i dels desfibril·ladors.

La **Policia Local de Malgrat de Mar**, tot i que va aprovar un PNT que recollia les conclusions del Grup de Treball del Parlament; que va formar més de 30 agents sobre l'ús dels DCE i més de 30 agents sobre l'ús dels DPG (a càrrec d'empreses especialitzades); que fins i tot va mantenir reunions amb els responsables d'urgències de l'Hospital de Calella per informar-los sobre la posada en marxa de l'arma, i quin tipus de ferides podia causar (fins i tot van poder veure l'arma, les agulles i vídeos demostració); que va incorporar al PNT les aportacions dels professionals d'urgències, i que reconeix que abans de l'aprovació del nou protocol d'Interior ja complia la pràctica totalitat dels requisits, les ha retirat del servei fins que tots els agents puguin fer la formació a l'ISPC. Consideren que és un tema de seguretat jurídica dels agents.

La **Policia Local de Masquefa** va aprovar un protocol per fer-ne ús de conformitat amb el nou protocol aprovat per Interior. També va modificar el reglament de la policia local i, fins i tot, va aprovar un protocol específic per a la utilització dels dispositius de gravació d'imatges, tot i que està en espera d'adquirir les càmeres de control i de tramitar les autoritzacions per utilitzar-les davant la

Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància. En acabat d'això, es farà la formació.

A la **Policia Local de Mataró** encara s'està valorant quin serà l'ús dels tres nous dispositius que ha adquirit. No s'ha fet cap formació, en espera de les indicacions de l'ISPC. El que sí que s'ha fet és incorporar el nou protocol d'Interior per decret d'alcaldia.

La **Policia Local de Palafrugell**, en el moment d'enviar l'informe de resposta, el març de 2020, va informar que properament farien servir el dispositiu electrònic que tenen, per la qual cosa és probable que en el moment de publicar aquest informe ja estigui en ús. També informa que properament els agents rebran una formació impartida per l'ISPC, en la qual s'impartirà la formació en la utilització dels DCE, del sistema de gravació unipersonal que comportarà l'ús d'aquest dispositiu i de la utilització del desfibril·lador DEA.

També tenen pendent d'aprovació per part de la Comissió de Videovigilància de Catalunya l'ús de les càmeres de gravació personal que portaran els agents en l'exercici de les seves funcions com a agents de l'autoritat. Per tant, fins a l'aprovació per part d'aquest òrgan i el desplegament del protocol d'ús dels DCE, la prefectura policial no donarà autorització perquè es faci ús d'aquest dispositiu.

La **Policia Local de Polinyà**, en el moment d'enviar la resposta el novembre de 2019, va informar que l'adquisició del DCE estava prevista per a aquest 2020. Per tant, és molt probable que en el moment de publicació de l'informe ja l'hagi adquirit. Mentrestant, per decret d'alcaldia, ja s'ha autoritzat que siguin els membres de la policia local en funcions de responsables de servei els qui estiguin autoritzats per a l'ús del DCE, d'acord amb les condicions generals d'utilització i amb la superació prèvia del curs específic de l'ISPC. També disposen de dos aparells DEA de dotació i han rebut formació sanitària en primers auxilis i ús del DEA.

La **Policia Local de la Roca del Vallès** l'any 2018 va contractar l'adquisició de cinc DCE i cinc dispositius de gravació, així com la formació necessària per fer-ne ús. Provisionalment, van decidir no utilitzar aquest material. Amb tot, tota la plantilla en actiu ha fet la formació a càrrec d'una empresa

externa. El protocol s'està elaborant i s'ha pres com a base l'aprovat per Interior.

La **Policia Local de Salt**, que té dos agents de policia amb formació en l'ús del DCE i del dispositiu d'enregistrament mitjançant instructors del distribuïdor dels dos aparells, Axon i Taser, i han assolit l'habilitació d'instructors, a partir de la publicació de la resolució d'Interior decideixen que no es facin servir els dispositius fins que se'n reguli internament l'ús i els comandaments del cos superin el curs impartit a l'ISPC. En el moment de tramesa de l'informe, el juliol de 2019, 13 comandaments i/o responsables de la Policia Local havien superat el curs i estaven redactant el protocol intern d'ús del DCE, que avancen que contindrà estrictament totes les recomanacions, prohibicions i excepcions ja recollides en la normativa interna aplicable del cos de Mossos d'Esquadra.

En canvi, pel que fa al DPG, el dispositiu que tenen ja ha estat autoritzat per la DGAS, després de rebre l'informe favorable de la Comissió de Control dels dispositius de videovigilància de Catalunya.

En el cas de la **Policia Local de Sant Adrià de Besòs**, tot i que el desembre de 2017 van adquirir dos DCE, per decisió de l'alcalde, aquests dispositius no els han posat en servei i resten a l'armer de la prefectura.

En el cas de la **Policia Local de Sant Andreu de la Barca**, que va adquirir un dispositiu l'any 2019, no ha entrat en servei perquè no han fet la formació ni disposen de reglament intern, requisit que sembla que és indispensable per poder fer el pla de formació a l'ISPC.

La **Policia Local de Santa Susanna**, malgrat que els agents van fer un curs oficial anteriorment, no la té en servei en espera que facin el que imparteix l'ISPC.

La **Policia Local de Tordera**, que va adquirir un DCE el maig de 2017, el va fer servir en dues ocasions i el tenien assignat únicament els caps de torn que havien fet la pertinent formació per utilitzar-lo. Tanmateix, arran la publicació de la resolució d'Interior, la prefectura va emetre una ordre interna per la qual s'indicava que no es podia utilitzar el DCE fins que es poguessin complir les condicions establertes en l'esmentat protocol d'Interior.

Finalment, la **Policia Local de Vidreres** és una altra de les policies que tenen l'arma dipositada a l'armer en espera de poder enviar els primers agents a fer la formació

reglada a l'ISPC. Per tant, en la mesura que els agents vagin fent la formació, començaran a treure l'arma segons les instruccions i directrius que s'estableixin en el curs.

Taula 5. Motius pels quals els DCE no estan en servei

Policia local	Població	Inici	Unitats	Motius pels quals no els fan servir
Arbúcies	6.556	2016	1	Per decisió del cap de policia.
Canet de Mar	14.526	2018	1	En espera del decret d'assignació d'armes per part d'alcaldia, els cursos de formació a l'ISPC i el corresponent vistiplau de la comissió de videovigilància.
Canovelles	16.629	NC	1	En espera de tenir reglament intern habilitant, la formació i els permisos corresponents.
Castelldefels	67.004	2019	2	En espera de fer la formació a l'ISPC.
Cornellà de Llobregat	88.592	Recentment	6	Pendants que els comandaments facin la formació a l'ISPC.
l'Hospitalet de Llobregat	264.923	2019	2	Pendent d'homologació o de validació de la formació duta a terme pels formadors interns, i d'aprovació del protocol d'ús intern.
Lliçà de Vall	6.542	2019	1	Fins que els agents facin el curs que els habiliti per utilitzar-los.
Malgrat de Mar	18.579	2018	1	Fins que tots els agents puguin fer la formació a l'ISPC.
Masquefa	9.211	2018	1	En espera d'adquirir les càmeres de gravació d'imatges i les autoritzacions corresponents.

Polícia local	Població	Inici	Unitats	Motius pels quals no els fan servir
Mataró	128.265	NC	3	Estan valorant quin és l'ús que en faran. Encara no han rebut formació, en espera d'indicacions ISPC.
Palafrugell	22.974	NC	1	Pendent d'aprovació l'ús càmeres personals per part Comissió Videovigilància i desplegament PNT
Polinyà	8.479	2020	1	Pendent formació a l'ISPC.
La Roca del Vallès	10.650	2018	5	Pendent elaboració protocol d'ús dels DCE.
Salt	31.362	NC	1	Pendent regulació interna del seu funcionament.
Sant Adrià del Besòs	37.097	2017	2	S'ha posat fora de servei i resten a l'armer per decisió de l'alcalde.
Sant Andreu de la Barca	27.558	2019	1	Pendent d'aprovació de reglament intern, indispensable per fer formació a l'ISPC.
Santa Susanna	3.446	NC	1	Pendent fer curs de formació que imparteix l'ISPC.
Tordera	17.216	01/05/17	1	Fins que puguin complir les condicions establertes en el protocol d'Interior.
Vidreres	7.797	NC	1	Fins que els agents facin el curs de formació.

En suma, pel que fa als motius pels quals les pistoles elèctriques encara no són operatives, se'n desprèn que en dos casos és per decisió del cap de la policia local o de la mateixa alcaldia. En vuit casos perquè estan en espera que els agents o les persones autoritzades a

fer-les servir facin el curs a l'ISPC. En tres casos perquè estan pendents de l'aprovació el reglament d'ús intern o d'adaptar el PNT. En la resta, concorren més d'un motiu dels anunciats pel qual encara a hores d'ara no estan operatives.

5. ANÀLISI DE LA RESOLUCIÓ INT/2789/2018

L'objectiu d'aquest apartat és fer una anàlisi d'alguns dels apartats del nou protocol d'ús aprovat el contingut del qual es fonamenta en la Instrucció 4/2018, de 20 d'abril de 2018, sobre la regulació d'aquests dispositius per part dels membres de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, a partir dels resultats de les dades obtingudes de l'ús dels DCE per part de les policies locals que ja tenien DCE l'any 2015.

1. OBJECTE

És objecte del protocol establir les recomanacions d'ús dels dispositius conductors d'energia i dels procediments d'actuació.

2. EL DISPOSITIU CONDUCTOR D'ENERGIA (DCE)

El Protocol defineix el DCE de la manera següent:

“2.1. El dispositiu conductor d'energia (DCE) és una eina policial de transmissió d'impulsos elèctrics que afecten el funcionament de les capacitats motrius de l'organisme. Envia impulsos elèctrics d'alt voltatge, baix amperatge i curta duració que interfereixen en els senyals que envia el cervell i incapaciten el sistema nerviós i motriu de forma temporal.

“2.2. El DCE ha d'incorporar mesures i elements tecnològics que n'impedeixin un ús reiteratiu i continuat en cas de tret accidental, així com elements que permetin la traçabilitat i control posterior del seu ús. La descàrrega ha de tenir una durada màxima de cinc segons i la persona usuària l'ha de poder reduir.”

Se'n desprèn que el cicle de funcionament automàtic que es preveu un cop l'agent prem el gallet no ha variat i són cinc segons de descàrrega. Tanmateix, el

protocol no diu res sobre si passats aquests cinc segons es pot tornar a disparar, per la qual cosa seria convenient establir el màxim nombre de vegades que es pot prémer com una garantia de seguretat que n'impedeixi fer un ús reiteratiu i continuat. Sobre això, cal fer palès que en la formació que la companyia Taser ha fet a les policies locals es preveu que, un cop l'agent prem el gallet, la pistola Taser disposa de cinc segons de descàrrega, passats els quals pot ser reactivat i així successivament.

Pel que fa als elements tecnològics, de les 10 policies locals que les tenen en servei, només cinc tenen càmera de gravació, ja sigui perquè el dispositiu la porta incorporada o bé és una càmera externa que s'ha adquirit a banda. En algun dispositiu, com el d'Arenys de Mar, la càmera grava imatge i so. D'altra banda, mentre n'hi ha algunes, com la de Montornès del Vallès, que tenen l'autorització corresponent,¹⁴ d'altres com Cardona resten en espera. En la resta de casos, els models dels DCE no van acompanyats de dispositius de gravació i estan en espera d'adquirir-los. Sobre això, cal recordar que el Parlament va concloure que les pistoles elèctriques havien d'incorporar una càmera que enregistrés l'actuació i que en garantis un bon ús per part dels agents, i també la idoneïtat de l'actuació, per bé que el protocol hauria d'especificar l'obligatorietat de gravar sempre.

De les 14 que en disposen però no les tenen en servei temporalment, només tres policies locals han informat que tenen dispositius de gravació d'imatge (Castellbisbal, Dosrius i Hostalric). Dos han informat que no en tenen, però hi ha previsió d'adquirir-ne (Llinars de Vallès i Sallent), i pel que fa a la resta, o bé no consta aquesta dada en els informes tramesos o bé directament exposen que no graven (vegeu taula 1) i, per tant, no poden deixar registre en un vídeo de l'ús que en puguin fer, amb el benentès que fan ús d'altres mecanismes de control i auditoria de l'ús de les pistoles. En aquest sentit, els DCE permeten la traçabilitat i el control

¹⁴ Les característiques tècniques i l'ús dels dispositius personals de gravació (DPG) són autoritzats i validats per la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya (CCDVC).

posterior de l'ús. Així mateix, un altre element de control és que la policia ha d'informar l'autoritat judicial mitjançant la instrucció d'un atestat policial cada vegada en què se'n faci ús. Amb tot, el tema de la traçabilitat es tracta en el punt 8è específic del protocol.

3. PERSONAL HABILITAT PER A LA UTILITZACIÓ DEL DCE

Pel que fa al personal habilitat per a la utilització del DCE, el Protocol d'Interior estableix el següent:

“3.1. L'alcalde o alcaldessa pot dotar els membres de la seva policia local d'altres mitjans de defensa, entre els quals hi ha el DCE o similars, quan estiguin previstos en els reglaments interns i homologats per les autoritats competents, d'acord amb el que disposa l'article 9 del Decret 219/1996, de 12 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'armament de les policies locals.

3.2. El seu ús és restringit als membres del cos de policia local en funcions de responsable de servei, expressament autoritzats i que hagin superat la formació teoricopràctica necessària per a l'ús d'aquesta eina policial.”

Es preveu doncs que sigui el responsable del servei qui faci ús del DCE i no generalitzar-ne l'ús entre els agents. La condició indispensable és haver superat el curs per fer-ne ús. Cal recordar que el Parlament va acordar restringir-ne l'ús als caps de torn de determinades unitats, totes amb funcions de seguretat ciutadana, però no així a tots els agents. En el cas dels Mossos d'Esquadra, són els caps de torn els qui tenen accés als DCE. Per tant, i amb el benentès que cada cos de policia local és diferent i algunes policies tenen pocs efectius, caldria aclarir qui es considera responsable del servei tenint en compte que no totes les policies disposen d'un comandament que faci de responsable de servei i que podrien ser un responsable de torn o bé els agents autoritzats per alcaldia a qui els poguessin assignar l'ús del dispositiu. De fet, ja hi ha algun cos que ha demanat un aclariment sobre el que es considera “responsable de servei”. És el cas de la Policia Local de Blanes.

En la taula 6 de l'informe es veu com la persona autoritzada a fer ús del DCE varia d'un cos a un altre i pot prendre diferents noms: des de responsable del servei a agent responsable o agent autoritzat.

3.3. La formació ha d'incloure aspectes relatius a la manipulació, el manteniment i la utilització correcta de l'eina, però també coneixements teòrics sobre els procediments de treball i les normes deontològiques que s'apliquen en la utilització d'armes i eines d'ús policial, així com coneixements teoricopràctics sobre la utilització del desfibril·lador extern automàtic (DEA), i ha de tenir caràcter continuat.

Del redactat, se'n desprèn que la formació inclou coneixements sobre els procediments de treball i les normes deontològiques, i també tot el que té a veure amb la utilització del DCE, fins i tot l'ús del DEA, però en canvi no diu res sobre la formació en l'ús dels dispositius de gravació quan cal recordar que l'ús d'aquesta eina policial va lligada a l'ús de la càmera i a la tinença de DEA. Amb tot, dels cossos policials que han fet formació a l'ISPC s'ha tingut coneixement que també l'han fet sobre l'ús del dispositiu personal de gravació (DPG).

Quant a la formació, en l'informe presentat l'any 2015 es va posar de manifest que del total de 31 cossos de policia local que tenien pistoles elèctriques, 25 l'havien rebut. Aquesta formació l'havia dut a terme la mateixa empresa distribuïdora de les armes o bé havia estat a càrrec d'empreses que fan formació per a professionals de la seguretat. En algun cas la formació la va impartir algun membre de la mateixa policia local que prèviament havia estat format. Era el cas de Berga, en què la formació rebuda pels agents la va impartir el monitor de tir; o Blanes, en què dos agents de la policia local van fer el curs d'instructor en l'ús de la Taser.

El personal a qui anava adreçada la formació variava en funció del municipi. En algunes policies locals el curs l'havien fet els comandaments (caporals i sergents), com ara Badalona. En d'altres, hi van participar la majoria dels agents integrants de la plantilla (Caldes d'Estrac, Caldes de Malavella, Cardona, Girona i Hostalric). Finalment, també hi havia policies locals en què un dels

comandaments va fer el curs d'instructor, però després no es va fer cap formació als integrants de la plantilla en la mesura que no van fer ús de la Taser i no van elaborar cap normativa municipal que en regulés l'ús. A tall d'exemple, Castellbisbal i Sant Feliu de Llobregat. En tot cas, se'n desprenia que era estrictament obligatòria la formació concreta per als agents que haguessin d'utilitzar l'arma en algun moment.

En la taula 6 esmentada s'observa que els agents i els comandaments dels diferents cossos policials han fet la formació corresponent impartida majoritàriament per l'empresa distribuïdora de les armes, però només dos cossos també han fet la que duu a terme l'Institut de Seguretat Pública (Tona i Caldes de Malavella), tant de l'ús del DCE (20 h) com de l'ús del DPG (4 h). En la resta no consta aquesta informació i, per tant, es pot entendre que encara no l'han fet i resten en espera. Destaca el que informa la Policia Local de Sant Pol de Mar, en el sentit que la DGAS els va preguntar si estaven interessats que els agents rebessin la formació que duu a terme l'ISPC, per la qual cosa es posa de manifest que es deixa a criteri de cada cos si volen fer la formació esmentada o no.

Se'n desprèn, doncs, que si bé tots els cossos policials van fer al seu dia la formació corresponent, a hores d'ara es fa palès la necessitat de complementar-la en vista que hi ha un nou protocol d'actuació, que cal adaptar-lo a la realitat de cada policia mitjançant l'acompanyament i l'assessorament oportú, que els protocols interns no recullen directrius sobre com fer servir els dispositius de gravació perquè s'han incorporat més tard i que s'ha de garantir l'assistència mèdica a la persona sobre la qual s'ha aplicat la descàrrega.

A més, sobre això cal recordar el que va concloure el Parlament sobre el fet que la incorporació de les pistoles elèctriques havia d'anar acompanyada d'una formació específica, independent i permanentment actualitzada a càrrec de l'ISPC, no només sobre la manipulació de l'arma, sinó també sobre la interpretació correcta del PNT i de les normes deontològiques que s'apliquen la utilització d'armes, formació específica en matèria de drets humans i la formació mèdica necessària per reconèixer les situacions en què se'n desaconsella l'ús. En

tot cas, aquesta formació ha de ser analitzada, dissenyada, impartida i validada per l'ISPC, amb la participació de l'Institut de Medicina Legal de Catalunya.

Pel que fa a l'adaptació dels seus procediments de treball interns al nou protocol, només hi ha dos polícies locals que diuen que han substituït el seu pel nou aprovat (Arenys de Mar) o estan en procés de transició (Tona). La majoria continuen utilitzant el seu, com ara Blanes, Sant Vicenç de Montalt i Vilanova del Vallès (validat fins i tot per decret d'alcaldia), Cardona, Caldes de Malavella i Sant Andreu de Llavaneres, els quals són del parer que compleixen les noves recomanacions que estableix el protocol. Amb tot, reconeixen que han donat a conèixer el contingut íntegre de la resolució a tota la plantilla i fins i tot, com és el cas de Sant Andreu de Llavaneres, han fet un resum dels apartats que sota el seu parer tenen una incidència més directa respecte de l'ús restrictiu del DCE. En el cas de la Policia Local de Sant Fost de Campsentelles, actualment no n'han fet cap adaptació perquè estan en espera de l'adquisició d'un nou dispositiu.

Cal destacar que hi ha les altres 14 polícies locals que tenen DCE, però no els tenen en servei en espera de fer el curs de formació corresponent i adequar els reglaments interns a la nova instrucció.

4. CONDICIONS GENERALS D'UTILITZACIÓ DEL DCE

Pel que fa a les condicions generals d'utilització del DCE, el Protocol d'Interior estableix el següent:

“4.1. Per tal d'evitar un mal greu, imminent i irreparable, s'ha d'actuar amb la decisió necessària i sense retard. Només s'han d'utilitzar les eines i les armes d'ús policial en les situacions en què hi hagi un risc racionalment greu per a la vida o la integritat física dels agents o de terceres persones, o danys que puguin comportar un risc greu per a la seguretat ciutadana.

4.2. Atès que l'ús de la força és l'últim recurs, la utilització del DCE requereix l'adequació als principis de proporcionalitat, congruència i oportunitat.

4.3. Els agents únicament podran recórrer a l'ús del DCE quan sigui pertinent d'acord amb els principis anteriors, i abans d'utilitzar l'eina, sempre que les circumstàncies ho permetin, cal, d'una banda, haver exhaurit totes les vies de diàleg, negociació i mediació prèvies, i, de l'altra, avisar la persona requerida, de forma clara, que es farà servir aquesta eina si no abandona la seva actitud, i que l'actuació serà enregistrada.

4.4. Els efectius policials que disposin de DCE també han de tenir disponible un desfibril·lador extern automàtic (DEA) i un dispositiu personal de gravació (DPG)."

El més destacable d'aquest article és el recordatori que els DCE sempre s'han d'utilitzar seguint els principis de congruència, oportunitat i proporcionalitat, principis que han de regir tota actuació policial. També posa l'accent en el fet que abans d'utilitzar-los cal haver exhaurit les vies de diàleg, negociació i mediació prèvies, i en tot cas, abans d'utilitzar-les, caldrà avisar la persona que es farà ús de l'eina si no deposa la seva actitud i, a més, es concreta que també s'ha d'avisar que l'actuació serà enregistrada.

Es fa palès que la utilització de les pistoles elèctriques ha de quedar reservada a casos i supòsits molt concrets, fixats per situacions de risc molt específiques i determinades. D'altra banda, es posa de manifest que l'ús d'aquestes eines és una alternativa quan les mesures de mediació, diàleg i negociació no han donat cap resultat positiu, o en casos en què per la situació d'extrema necessitat és aconsellable una actuació ràpida per intentar evitar mals majors i irreparables.

Dels casos de què han informat algunes de les policies locals que n'han fet ús, se'n desprèn que aquesta forma d'actuar s'ha complert. A tall d'exemple, la d'Arenys de Mar reconeix que en els tres casos els agents presents van intentar mediar amb caràcter previ i van avisar la persona que es faria ús de l'arma si no deposava de la seva actitud. Altres reconeixen que el simple avís de dur-la a sobre o bé només el fet de desenfundar-la i exhibir-la ha tingut un efecte dissuasiu en persones amb una

actitud violenta, una de les virtuts que més destaquen de l'arma.

Pel que fa a l'assistència mèdica, de l'anàlisi dels casos, se'n desprèn que també es va garantir i en tots els casos es va traslladar la persona per a reconeixement mèdic. Així mateix, i com una garantia més de control, la policia va informar l'autoritat judicial mitjançant la instrucció de l'atestat policial, una pràctica que sempre s'ha fet quan se n'ha autoritzat l'ús.

Sobre si disposen d'un DEA, només Caldes de Malavella manifesta que en té dos, però bé que no es va preguntar aquesta qüestió en la sol·licitud d'informació enviada als ajuntaments. Recordar que el Parlament va concloure que juntament amb les pistoles elèctriques hi havia d'haver desfibril·lador disponible, per als casos en què la descàrrega pogués produir una aturada cardiorespiratòria. De fet, va determinar que tota unitat o vehicle policial que estigués dotat amb pistoles elèctriques havia de tenir també desfibril·ladors eterns automatitzats i que els agents havien d'haver rebut formació específica i adequada per emprar-los.

5. SUPÒSITS D'UTILITZACIÓ DEL DCE

Els supòsits d'ús dels DCE són un dels punts que sempre ha generat més polèmica. El punt 5.1 enumera en quines situacions es poden utilitzar, en general, que comportin:

- un risc concret i immediat per a la vida de terceres persones o dels agents
- un risc per a la integritat física de terceres persones o dels agents
- un risc o danys a les coses i que puguin comportar un risc greu per a la seguretat ciutadana
- un risc per la pròpia vida de la persona o integritat física (temptatives de suïcidi, conductes d'autòlisi o d'altres)

La descripció de les diferents situacions en què se'n pot fer ús pretén que la utilització del DCE sigui l'eina més idònia per resoldre la situació i, en tot cas, que no provoqui un mal superior al que es volia evitar, i també

les conseqüències que podria comportar la utilització d'altres mètodes de reducció potencialment més lesius.

Aquest article 5 també destaca que “s’entén com a utilització del DCE el fet de treure’l de la funda i efectuar un arc elèctric amb l’objectiu de dissuadir i com a pas previ a la descàrrega”. Per tant, en la mesura que es considera com un ús, es preveu també que es redacti l’informe explicatiu i s’inclougui a les diligències policials.

El 5.2 enumera els supòsits prohibits o limitats: Com a norma general, excepte en circumstàncies excepcionals en què es valori que l’ús del DCE pot servir per evitar un mal major, no es pot utilitzar en els supòsits que es detallen a continuació:

■ **En dones embarassades i persones menors de 12 anys, sempre que els agents actuants puguin percebre aquesta condició.**

Aquest és un dels supòsits que genera més polèmica i, concretament, la referència al fet que només se’n prevegi la prohibició amb menors de dotze anys i no amb tots els menors d’edat. Per una banda, cal recordar que el Parlament en va desaconsellar l’ús envers els infants i, per tant, s’entén que són tots els menors d’edat. Per l’altra, entitats de defensa de drets humans com ara Amnistia Internacional i aquesta mateixa institució també ja van suggerir la modificació de la Instrucció 4/2018¹⁵, en el sentit d’ampliar l’àmbit personal de la no-utilització als infants i adolescents, amb el benentès que les actuacions de les administracions públiques de prevenció, atenció i protecció a l’empara de la Llei 14/2010, de 27 de maig, van dirigides als infants i adolescents conjuntament. Així mateix, la Llei 14/2010 recull com a principi inspirador i fonamentador de les administracions públiques l’interès superior de l’infant o adolescent, indistintament.

Cal posar en relleu que ja l’any 2015 l’únic supòsit en què els protocols de les policies locals establien una prohibició absoluta d’usar l’arma Taser era contra menors i dones embarassades, ja que es considerava

que es podria causar un mal més gran. A tall d’exemple, la Policia Local de Blanes fa palès que en el seu protocol està recollit que les pistoles elèctriques no es poden fer servir en menors d’edat. Concretament, estableix el següent: “Està absolutament prohibit d’usar l’arma Taser contra menors d’edat i dones embarassades, ja que podria causar un mal major, que cal evitar. No obstant això, el més important és estar segur del bon ús de la pistola elèctrica i la seva proporcionalitat amb el fet ocorregut”.

■ **En persones d’edat avançada o dèbils de salut, sempre que els agents actuants puguin percebre aquesta condició.**

La instrucció no especifica, com tampoc no ho fa la 4/2018, què s’entén per *persones d’edat avançada ni dèbils de salut*, supòsit, aquest darrer, que resulta molt difícil d’apreciar i, per tant, difícilment perceptible pels agents actuants. Val a dir que aquesta previsió és una novetat perquè el Parlament no va recollir aquest supòsit específic de prohibició.

■ **En manifestacions i concentracions d’un nombre elevat de persones, com a eina de manteniment i restabliment de l’ordre públic. Tanmateix, això no n’exclou l’ús sobre persones que, en aquest entorn, es trobin en algun dels supòsits previstos en l’apartat 5.1.**

El Parlament ja en va desaconsellar l’ús en manifestacions i concentracions, però deixa la porta oberta que s’utilitzin en casos en què es trobin en algun dels supòsits previstos en l’apartat anterior, la qual cosa no sembla viable si la persona no s’ha allunyat de la concentració o manifestació de gent.

■ **A prop de substàncies o gasos inflamables amb risc de deflagració.**

■ **En espais o circumstàncies en què es pugui posar en risc la integritat física de la persona pel fet que aquesta està en espais elevats de terra o altres llocs on es pot precipitar al buit per pèrdua d’equilibri en el moment d’aplicar el DCE (entre d’altres,**

¹⁵ Inclou una referència a la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l’adolescència, que en l’article 2.2 estableix que s’entén per infant la persona menor de dotze anys.

balconades, teulades, penya-segats, escalada d'edificis).

Cal remarcar que el DCE no produeix descàrregues elèctriques, sinó polsos que paralitzen de forma temporal el sistema motor. Quan acaba la descàrrega, la persona recupera gradualment el control muscular del seu cos, però mentrestant hi ha el risc que caigui i es doni un cop perquè perd el control del cos.

■ **En qualsevol altra circumstància en la qual es pugui posar en perill la integritat física de la persona**

Com a novetat, cal fer palès la recomanació relativa a no fer servir el DCE sobre animals. Així, es fa constar que només es pot fer servir sobre animals en circumstàncies excepcionals per evitar un mal major i tenint en compte les característiques de l'animal i de l'entorn.

6. ACCIONS QUE CAL FER EN CAS D'UTILITZACIÓ DEL DCE

El punt 6.1 recull el que cal tenir en compte sempre que s'apliqui una descàrrega d'aquesta eina sobre una persona. Entre les accions genèriques a dur a terme cal destacar:

■ En cas que se'n faci ús en una actuació policial, s'haurà de garantir l'assistència mèdica a la persona sobre la qual s'ha aplicat la descàrrega. En els casos de què han informat Arenys de Mar i Blanes aquesta assistència mèdica es va garantir traslladant la persona ferida al centre mèdic.

■ Sempre que sigui possible, s'ha de gravar el desenvolupament de l'actuació i registrar les imatges de la part del cos en què s'ha produït la descàrrega o de les ferides, en el cas que se n'hagin produït. Aquest ha estat un altre dels punts polèmics respecte dels quals aquesta institució va suggerir que se substituís per "en tots els casos" com a criteri general d'actuació, i evitar així les situacions en què s'al·legués que per determinades circumstàncies no havia estat possible registrar l'actuació. De fet, dins els continguts formatius impartits per l'ús del

DCE, s'estableix com a obligació la gravació de totes les actuacions policials en què es faci ús del DCE, de manera que els funcionaris habilitats tenen les ordres i el coneixement adequat per portar-ho a terme. D'altra banda, en el cas dels Mossos d'Esquadra els DCE no es van lliurar als serveis policials fins al moment en què es va disposar dels DPG i l'autorització de la Comissió de Control de Dispositius de Videovigilància de Catalunya per fer-ne ús.

En el cas de les policies locals que n'han fet ús, tan sols Arenys de Mar va informar que havia enregistrat les actuacions, i si bé Cardona no va dir res s'entén que també les van gravar perquè un dels dispositius que tenen porta incorporada càmera de gravació. En canvi, Blanes i Sant Pol no van registrar-les perquè no disposaven de càmeres i només es va deixar constància en la instrucció de les corresponents diligències policials.

■ **També caldrà informar l'autoritat judicial mitjançant la instrucció d'un atestat policial, acció que s'ha informat que s'ha dut a terme en tots els casos i que ha esdevingut una pràctica habitual en tots els supòsits que les policies locals han hagut de fer-ne ús.**

■ **S'ha d'informar el superior jeràrquic immediat i, tot respectant la cadena de comandament, l'alcalde o alcaldessa o la persona responsable en matèria de seguretat, o les persones en qui aquests deleguin.**

■ **S'ha d'informar la persona afectada sobre el fet que ha rebut una descàrrega i que, una vegada s'hagin esvaït els efectes provocats per l'ús de l'eina, no és previsible que pateixi cap altra conseqüència posterior.**

■ **S'ha de posar en coneixement del familiar o persona que designi la persona afectada que ha calgut usar el DCE i en quines circumstàncies s'ha produït aquesta actuació, llevat que la persona afectada manifesti de forma expressa que no vol que es faci aquesta comunicació.**

■ Una vegada utilitzat el DCE, cal preservar tots els elements de seguretat, com ara el polsador o els cartutxos, per garantir la cadena de custòdia fins a l'elaboració de l'atestat.

El 6.2 estableix les accions específiques que cal tenir en compte en cas que es produeixin lesions a la persona, d'entre les quals s'omet la previsió, que sí que conté la instrucció de la PG-ME, d'acord amb la qual, segons la gravetat dels fets, s'ha de valorar l'activació del servei de suport psicològic, no només per la persona afectada sinó també per a l'agent de policia que ha participat en l'actuació. Una acció que caldrà veure com s'aplica i es desenvolupa perquè ara per ara és molt general i cal una previsió més específica que entra dins el que es concep com el dret de reparació a la víctima.

El 6.3 conté les directrius sobre com instruir les diligències policials sempre que s'utilitzi el DCE i encara que sigui una descàrrega fallida, mitjançant un atestat, que s'ha de tramitar seguint les pautes que s'estableixen en el mateix apartat 6.3.

El 6.4 fixa les directrius que cal seguir en cas de tret accidental i estableix que si es produeix una descàrrega fortuïta no dirigida a cap persona, tan sols s'ha d'informar el superior jeràrquic. Així, l'agent actuant ha de redactar una nota informativa amb l'explicació dels fets, però en aquest cas no s'han d'instruir les diligències policials.

7. NORMES BÀSIQUES DE SEGURETAT

Sobre les normes bàsiques de seguretat a tenir en compte, el més destacable són les previsions segons les quals no s'ha d'apuntar mai cap persona si no és que s'ha d'aplicar contra aquesta persona. Sobre les consideracions d'ús, només hi ha la recomanació d'evitar dirigir el làser del dispositiu cap als ulls, però conté altres previsions relatives a evitar enfocar vers les zones amb poca massa muscular perquè sembla que, com més n'hi ha, millor actua la pistola elèctrica, o evitar la cara i els genitals, perquè són zones molt delicades, tot i que en aquest cas els protocols de les policies locals no recullen una prohibició clara i precisa, sinó només el sentit d'intentar evitar enfocar aquestes zones.

8. TRAÇABILITAT I CONTROL D'ÚS

Els DCE permeten la traçabilitat i control posterior de l'ús, i faciliten la prevenció

d'eventuals excessos o abusos, i també el seu ús indegut.

En aquest sentit, el punt 8.1 del protocol estableix que les policies locals que fan ús dels DCE han de disposar:

- D'un sistema de gravació, bé en el mateix dispositiu, bé a través d'una càmera externa.
- De mecanismes que auditin les dades associades a la intervenció.
- D'un número de sèrie únic per a cadascun dels dispositius i, si escau, dels cartutxos.

El 8.2 també inclou previsions relatives als registres que han de mantenir les policies locals que permetin identificar les persones funcionàries que han tingut accés a cadascun dels dispositius i les circumstàncies en què s'han usat.

De la informació tramesa s'ha posat de manifest que els DCE de les policies locals incorporen els elements que s'esmenten que permeten la traçabilitat i el control posterior de l'ús.

9. AUDITORIA I SUPERVISIÓ DE L'ÚS DEL DCE

Els mateixos comandaments als quals fa referència el punt anterior també hauran de fer les accions de supervisió per assegurar que s'utilitzen adequadament d'acord amb el que estableix el protocol.

Aquest apartat inclou una novetat respecte a la instrucció de PG-ME quan en el punt 9.3 conté una previsió específica relativa a la responsabilitat disciplinària en què poden incórrer les policies locals en casos de mal ús del DCE per part de les persones membres autoritzades, l'ús per part de les no autoritzades, i també la manca de supervisió de la seva utilització per part dels comandaments responsables, d'acord amb el que estableixen la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals, i el Decret 179/2015, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament del procediment de règim disciplinari aplicable als cossos de policia local de Catalunya.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Es posa en relleu que el protocol no és aplicable als serveis de vigilants municipals, que, com s'ha esmentat en l'informe i es tractarà en un punt específic, també en fan servir.

Segona. L'ús dels dispositius de gravació i càmeres externes s'ha d'ajustar al que disposi el Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de videovigilància per part de la Policia de la Generalitat i de les policies locals de Catalunya.

6. REPÀS I ACTUALITZACIÓ SOBRE LA REGULACIÓ I L'ÚS DE LES PISTOLES ELÈCTRIQUES PER PART DELS MOSSOS D'ESQUADRA

L'any 2017 la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME) adquireix 134 DCE marca Taser, model X2 de color groc, alhora que elabora el procediment que regula l'ús dels DCE per part de la PG-ME, com a eina de dotació policial que determina les situacions en què es pot utilitzar, estableix els procediments d'actuació i la gestió operativa relativa a la utilització del DCE, i es fa la formació a les persones habilitades per utilitzar aquests dispositius.

També s'adquireixen i es prepara el procediment d'utilització dels dispositius personals de gravació (DPG). Es fa la formació corresponent per utilitzar aquests dispositius i s'obté la validació de la Comissió de Control de Dispositius de Videovigilància per a l'ús dels DPG per part de la PG-ME.

La Instrucció 4/2018 és la que regula l'ús dels DCE per part de la PG-ME i la 5/2018 és la que regula els DPG.

L'any 2018, l'adjunt general i una assessora del Síndic de Greuges participen en una demostració del funcionament dels DCE a la Comissaria Central a Sabadell. En el marc d'aquesta demostració, s'informa de les característiques del DCE i el procediment d'intervenció d'acord amb les normes incorporades en la instrucció que en regularà l'ús. La Instrucció 4/2018, a banda de modificar la instrucció existent sobre la utilització d'armes i eines d'ús policial per incorporar els DCE en el catàleg d'eines de la PG-ME, es fonamenta en les conclusions que s'aproven el dia 6 de juliol en el marc de la Comissió d'Interior i en les recomanacions recollides en l'informe lliurat al Parlament pel Síndic de Greuges.

La Instrucció 4/2018 determina les situacions en què es pot fer ús dels DCE i estableix els procediments d'actuació. Sobre aquesta qüestió, el Síndic va traslladar dos suggeriments de millora: el primer fa referència al punt 5.3, sobre els supòsits que prohibeixen o limiten l'ús del DCE, en el sentit que s'ampliï l'àmbit personal de la

no-utilització als infants i adolescents, i no només als infants fins a dotze anys com es recull actualment, amb el benentès que les actuacions de les administracions públiques de prevenció, atenció i protecció a l'empara de la Llei 14/2010, de 27 de maig, van dirigides als infants i adolescents conjuntament. Així mateix, la Llei 14/2010 recull com a principi inspirador i fonamentador de les administracions públiques l'interès superior de l'infant o adolescent, indistintament.

En resposta a aquest primer suggeriment, la Direcció General de la Policia (DGP) va respondre que es tindria present per estudiar-ne la viabilitat, per bé que es fa palès que no sempre pot ser possible determinar l'edat dels joves adolescents en situacions de risc.

El segon fa referència al punt 6.1, sobre accions genèriques que s'han de fer quan s'apliqui una descàrrega d'aquesta eina sobre una persona. La instrucció recull textualment "que, sempre que sigui possible, s'ha de gravar el desenvolupament de l'actuació, i també s'han d'enregistrar imatges de la part del cos on s'ha aplicat el DCE o de les ferides en cas que se n'hagin produït". El Síndic va suggerir de substituir el "sempre que sigui possible" per "en tots els casos" com a criteri general d'actuació.

En conseqüència, pel que fa a la valoració i posterior modificació, si s'escau, de la Instrucció 4/2018 en els termes establerts en els suggeriments esmentats, la DGP va informar que es faria una vegada transcorregut el període d'implementació de l'ús del DCE, per detectar altres necessitats de millora dels procediments de treball relacionats amb aquests dispositius per part de la PG-ME.

D'altra banda, la Instrucció 4/2018 incorpora algunes novetats, com ara informar la persona que ha rebut una descàrrega i posar-ho en coneixement del familiar o la persona que designi la persona afectada, i també informar l'autoritat judicial mitjançant la instrucció de l'atestat que correspongui, sempre que s'utilitzi el DCE sobre una persona.

A banda de les normes bàsiques de seguretat que s'hauran d'observar en qualsevol

context, els DCE també incorporen mesures i diversos elements tecnològics que n'impedeixen un ús reiteratiu i continuat i que permeten la traçabilitat i control posterior de l'ús, la qual cosa facilita la prevenció d'eventuals excessos o mal usos. Igualment, es recull que la PG-ME ha de disposar d'un sistema de registre que permeti identificar les persones que han tingut accés als dispositius i les circumstàncies en què se n'han fet ús.

Amb tot, l'objectiu és evitar un mal major, imminent i irreparable, i només es preveu utilitzar aquests dispositius en les situacions en què hi hagi un risc racionalment greu per a la vida o la integritat dels agents o de terceres persones, i abans d'utilitzar-les, serà necessari haver exhaurit totes les vies de diàleg, negociació i mediació prèvies, a banda d'avisar la persona requerida de manera clara que es farà ús d'aquesta eina si no deposa la seva actitud. En cas que es faci servir i es dispari (la descàrrega té una durada màxima de cinc segons, que es pot reduir), l'objectiu serà que la persona no caigui a terra perquè és llavors quan es podria fer mal.

Sobre la Instrucció 5/2018, que regula els DPG, també n'estableix les directrius d'utilització i les actuacions que cal dur a terme quan se'n faci ús. El dispositiu de gravació és de dimensions molt reduïdes (es porta al pit) i enregistra àudio i vídeo. La càmera disposa d'una funció de pregravació que permet conservar les imatges i els sons captats els dos minuts previs al moment d'activació del dispositiu, i d'aquesta manera es pot tenir tota la informació de l'actuació.

El dispositiu també incorpora sistemes de seguretat i mecanismes per garantir-ne la traçabilitat, i sempre que s'utilitzin i els fets enregistrats puguin ser constitutius d'infraccions penals o administratives greus o molt greus, es posaran en coneixement de l'autoritat judicial.

Les proves pilot per a la consolidació del correcte funcionament dels DCE i els DPG es van iniciar el mes de juny de 2018 i van finalitzar el dia 1 de juliol. Els llocs on es van fer les proves pilot van ser a les comissaries del Gironès, el Pla de l'Estany, la Selva Litoral, l'Alt Empordà Figueres,

l'Àrea Regional de Recursos Operatius i en els caps de torn de la Regió Policial de Girona. El desplegament operatiu de les pistoles estava lligat al desplegament dels DEA (aparells portàtils desfibril·ladors) amb la seva formació corresponent. Aquest desplegament, finançat pel DIPSALUT de les diputacions provincials, primer es va fer a la Regió Policial de Girona i, a partir del 9 de juliol, s'inicia el desplegament per a la resta del territori i es comencen a distribuir els DCE en la mesura que es disposen dels DEA.

Des de llavors, el Síndic en fa un seguiment i constata un any més tard que, d'ençà que es van començar a implementar, s'havien produït diferents incidències tècniques. Davant aquesta situació, i si bé l'any 2019 encara no n'havia finalitzat el desplegament, el Síndic suggereix que no hi hauria d'haver cap impediment per fer-ne una primera avaluació i valorar els aspectes que caldria corregir o millorar. La DGP va informar que, en data 4 d'abril de 2019, havien estat setze les actuacions policials on s'havia fet ús del DCE, totes justificades i d'acord amb els criteris establerts en la Instrucció 4/2018. En cap dels casos se'n va detectar un mal ús.

Per aquest motiu, el Síndic va traslladar a la DGP diverses consideracions en el sentit que la primera fase d'implementació es podria considerar com un període de prova de l'ús d'aquests dispositius i caldria emmarcar les millores en una segona fase de seguiment i avaluació per determinar si els DCE responien a les necessitats operatives i si els objectius previstos s'estaven complint. El Síndic entenia que aquesta manera de procedir permetria una millora continuada de la gestió dels recursos policials d'ordre públic que té la PG-ME a disposició seva, i una adaptació i transformació de la normativa interna.

També va fer palesa la necessitat de donar a conèixer l'informe de seguiment que se'n pogués fer i els resultats que se'n despreguessin. Així mateix, per garantir la rendició de comptes, a banda dels mecanismes interns existents, el Síndic posava en relleu la conveniència de crear un possible mecanisme independent amb capacitat per investigar les denúncies per un possible ús inadequat o abusiu.

En resposta, la DGP considerava que per fer una valoració global era necessari disposar de més resultats d'actuacions amb ús dels DCE, alhora que l'any 2019 encara estava pendent la implementació dels DCE a la Regió Policial Pirineu Occidental i a la Regió Policial Ponent, que estan actualment distribuïts a tot el territori de Catalunya.

Sobre això, i segons la informació facilitada pel mateix Departament d'Interior a preguntes d'aquesta institució, arran del moment d'implementació del DCE amb la Instrucció 4/2018, des de 20 d'abril de 2019 i fins al 24 de maig de 2020 s'han fet ús del DCE en 53 ocasions i en 25 ocasions n'hi ha hagut prou amb l'exhibició del dispositiu.

Sobre les circumstàncies concretes de cadascun dels 16 usos del DCE documentats fins al 4 d'abril de 2019, s'informa que en 5 casos va ser suficient amb l'exhibició del dispositiu per contenir el comportament agressiu o molt alterat de la persona que va motivar la intervenció policial i en els 11 casos restants es va utilitzar el DCE. La motivació per a l'ús del DCE va ser neutralitzar conductes molt agressives i comportaments molt alterats de persones que constituïen un greu perill per a la pròpia integritat física, la de terceres persones i/o la dels agents actuants. De l'anàlisi dels casos documentats es constata que en la majoria són supòsits de persones molt agitadaes o alterades, o fins i tot agressives, que en molts casos porten algun arma blanca i hi ha amenaces d'autolesió vers elles mateixes o terceres persones.

Posteriorment al 4 d'abril de 2019 i fins al 24 de maig de 2020 es documenten 62 nous casos d'ús/exhibició dels DCE per part de la PG-ME. Com en els casos anteriors, s'informa que la intervenció policial va estar

justificada sota els criteris establerts en la Instrucció 4/2018, de 20 d'abril. Va estar motivada per situacions en les quals van fracassar altres formes per reconduir el comportament dels presumptes agressors i sempre per neutralitzar conductes que posaven en perill la integritat física de la persona infractora, de terceres persones i/o dels mateixos agents, per bé que no se'n detallen més dades.

Mentrestant, entitats socials com ara Amnistia Internacional o Irídia s'adrecen al Síndic per demanar, entre d'altres, la suspensió de l'aplicació d'aquests dispositius, i també la publicitat de la normativa interna sobre l'ús dels DCE.

A preguntes del Síndic, la DGP va informar que s'havien fet diverses reunions amb aquestes entitats, a les quals s'havia explicat el funcionament del DCE, i també s'havien respost tots els dubtes i s'havien facilitat els aclariments que els havien requerit sobre la utilització d'aquests dispositius. En qualsevol cas, sobre la Instrucció 4/2018, que el Síndic havia demanat que es fes pública, es va informar que es podria consultar a la seu del Departament d'Interior.

En qualsevol cas, cal recordar que el passat 25 de novembre la Comissió d'Interior del Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat una proposta de resolució en la qual s'instava el Govern a "fer públiques i accessibles a la ciutadania totes les instruccions internes que regeixen l'actuació de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra d'acord amb l'article 4 del Codi Europeu d'Ètica de la Policia i amb els principis que estableix la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern".

7. L'ÚS DELS DISPOSITIUS CONDUCTORS D'ENERGIA PER PART DELS VIGILANTS MUNICIPALS

El dia a dia en el si de les organitzacions municipals fa que sovint es tendeixi a equiparar les funcions dels vigilants a les dels policies locals. Un dels aspectes controvertits que envolta la figura dels vigilants municipals, a banda del relatiu a les funcions que poden dur a terme per a les quals els habilita la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de policies locals, i que no és objecte d'anàlisi en aquest informe, és veure quines són les armes, els instruments i els mitjans que la normativa els faculta a dur.

A Catalunya hi ha més de 500 vigilants municipals distribuïts per gairebé 140 municipis, que exerceixen diàriament les funcions de seguretat que els són atribuïdes, i d'aquests, alguns fan servir la pistola Taser. És el cas de Vilobí d'Onyar, Sant Hilari, Maçanet de la Selva, Breda, Òdena, entre d'altres.

L'article 51.2 de la Llei orgànica de forces i cossos de seguretat de l'Estat estableix que:

“Als municipis on no hi hagi policia municipal, les tasques d'aquesta les ha d'exercir el personal que faci funcions de custòdia i vigilància de béns, serveis i instal·lacions, amb la denominació de guardes, vigilants, agents, agutzils o anàlegs.”

En desplegament d'aquesta Llei estatal, l'article 1.2 de la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals, configura la figura del vigilant d'una manera restrictiva, en els termes següents: Els municipis que no disposin de policia local es poden dotar de guàrdies, vigilants, agents, alutzirs o similars perquè exerceixin les funcions a què es refereix l'article 13. El conjunt d'aquest personal rep en l'àmbit de Catalunya la denominació genèrica de vigilants.

La llei esmentada no atorga als vigilants totes i cadascuna de les funcions de les policies locals que recullen els articles 11 i 12, sinó que en selecciona les que es podrien considerar bàsiques i imprescindibles per mantenir uns mínims de seguretat al

municipi, però en cap cas els habilita perquè duguin a terme les mateixes tasques. En aquest sentit, l'article 13 de la Llei preveu que els vigilants municipals únicament poden complir les funcions següents:

- a) Custodiar i vigilar béns, serveis i instal·lacions, i dependències municipals.
- b) Ordenar i regular el trànsit dins el nucli urbà, d'acord amb les normes de circulació.
- c) Participar en les tasques d'auxili al ciutadà, de protecció civil, d'acord amb el que disposen les lleis.
- d) Vetllar pel compliment dels reglaments, de les ordenances, dels bans, de les resolucions i de les altres disposicions i actes municipals.
- e) Col·laborar amb les forces i cossos de seguretat.

Pel que fa a la utilització d'armes i mitjans de dotació, l'article 8.3 només hi fa una menció explícita en prohibir als vigilants municipals utilitzar armes de foc. En la norma bàsica que regula les policies locals, no hi ha cap altra menció o aportació sobre quines han de ser les armes o els instruments amb els quals es poden dotar els cossos de vigilants. A falta d'una normativa que reguli de manera concreta els mitjans o els instruments que poden utilitzar els vigilants municipals s'ha constatat que en alguns casos és a través d'un reglament intern del cos de vigilants que s'estableixen quins són els mitjans, els instruments o les armes que poden o han de dur els vigilants, sempre que estiguin homologats per les autoritats competents.

Es fa palès la importància de les funcions que tenen els cossos de vigilants als municipis on no hi ha policia local i, d'acord amb el que s'exposa en aquest apartat, no sembla que les normes que els regulen els hagin atorgat la importància i el reconeixement que es mereixen, atès que encara ara hi ha molts buits legals. Amb tot, per poder oferir el servei que presten amb seguretat i garanties necessiten adquirir uns coneixements teòrics i tècnics actualitzats i constants, d'acord amb els estàndards dels drets humans.

Davant d'aquesta realitat, i amb la certesa que són molts els dubtes que sorgeixen, no és menys cert que s'hauria d'intentar trobar una solució plausible i adequada, atès que és una realitat que per dur a terme la seva tasca han de dotar-se de certs mitjans que han de ser idonis per a les finalitats perseguides i, a la vegada, han de tenir un suport legal que els doni seguretat.

Mentrestant, i si bé és fa palès que hi ha moltes qüestions relatives als vigilants que caldria regular, pel que fa a l'àmbit específic sobre l'ús dels DCE, ara per ara es posa de manifest que, d'acord amb les funcions que s'encomanen als vigilants municipals i tenint en compte que la normativa aplicable no considera cossos de policia els cossos de vigilants municipals, no sembla que sigui l'arma idònia per al servei que presten.

En qualsevol cas, tot i la constància que hi ha d'alguns cossos de vigilants municipals que duen la pistola elèctrica de dotació, cal recordar que les mesures de seguretat proposades pel Departament d'Interior i que sorgeixen del debat parlamentari que va haver-hi amb relació a la utilització de pistoles elèctriques són prou restrictives i impliquen l'aprovació d'una instrucció que en detalla les condicions d'ús. A banda, s'ha fet palès que per utilitzar-les es requereix haver obtingut unes habilitats especials mitjançant els cursos de formació escaients a l'ISPC, i que només poden emprar les pistoles elèctriques algunes persones autoritzades dels membres de les policies locals, com els caps de torn, que majoritàriament són comandaments intermedis.

8. CONCLUSIONS

8.1. GENERALS

■ Del total de 33 cossos de policia local que l'any 2015 tenien DCE, d'un total de 213, a partir de la presentació de l'informe l'any 2016 van decidir dotar-se'n 24 cossos més. La majoria de cossos policials restants afirmen obertament que no en tenen ni tenen previst incorporar-ne actualment o en el futur. Per tant, la presentació de l'informe i la resolució del Parlament de Catalunya no han servit per restringir l'extensió d'aquest mitjà de defensa.

8.2. ESPECÍFIQUES DE LES POLICIES LOCALS QUE TENIEN DCE L'ANY 2015

■ La majoria de les policies locals han continuat amb les mateixes unitats que tenien l'any 2015 i tan sols en algun cas han passat a tenir-ne alguna més o fins tot n'hi ha alguna que ha passat a tenir-ne menys.

■ En relació amb la marca i el model de dispositiu, l'any 2019 continua sent la Taser la més utilitzada: el model X26 en primer lloc i la X26P en segon lloc.

■ El model X2 és l'únic que porta càmera incorporada i, per això, les policies que no tenen aquest model han adquirit dispositius de gravació a banda, i el model més utilitzat és la càmera tipus Axon Body.

■ Pel que fa a les unitats que hi ha en servei, només 10 cossos policials dels 33 les tenen en servei respecte a les 21 que hi havia l'any 2015. D'aquests 10, cal destacar que 6 són policies locals de municipis amb menys de 10.000 habitants, segons dades IDESCAT 2019.

■ Pel que fa als usos, n'hi ha 6 que no n'han fet cap ús, i de les 4 restants n'hi ha dos que les han fet servir més d'una vegada. En tots els casos se'n desprèn que els DCE s'han emprat per reduir persones violentes, algunes de les quals sota influència de substàncies psicotròpiques, per reduir persones amb intent o amenaça d'autòlisi, per immobilitzar-les i detenir-

les i evitar lesions als agents o a terceres persones.

■ Pel que fa al control de la seva utilització, en tots els casos s'han instruït les diligències judicials corresponents, en què s'ha fet constar la informació relativa a la justificació del seu ús, els avisos efectuats, l'assistència mèdica, si hi ha enregistrament, etc.

■ Pel que fa als motius pels quals les policies locals, malgrat tenir-ne, no les han fet servir mai o bé les han deixat de fer servir en algun moment, o bé resten en espera, se'n desprèn que n'hi ha 7 que han decidit deixar-les de fer servir definitivament. D'altres 14 han decidit deixar-les fora de servei temporalment, la majoria de les quals perquè resten en espera de fer el curs de formació corresponent a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC), d'adaptar els seus protocols d'actuació interns a l'aprovat pel Departament d'Interior, de fer les dues coses o d'aprovar el reglament d'ús intern. Una minoria, perquè estan pendents de comprar les càmeres de gravació.

■ Pel que fa al protocol d'actuació, la majoria de policies locals dotades de DCE disposaven l'any 2015 d'un protocol d'actuacions per fer-ne ús. Els procediments normalitzats de treball eren molt semblants, en algun cas idèntics, i regulaven l'ús de la pistola elèctrica. El contingut era un breu recordatori de les normes bàsiques d'ús i el maneig d'aquest arma elèctrica. De fet, ja es va destacar en l'anterior informe que el contingut dels PNT coincidia amb el temari de formació que havien rebut les policies locals respectives per part de l'empresa Taser.

■ D'entre les 10 policies locals que tenen els DCE actualment en servei, només una (Arenys de Mar) reconeix haver substituït el seu protocol intern pel nou aprovat. La de Tona està en procés de transició per adaptar-se al nou. En la resta de casos, llevat dos en què no consta aquesta informació, fan servir el PNT que ja tenien perquè consideren que és molt semblant a l'aprovat pel Departament d'Interior i perquè compleixen els principis que ha de regir-ne la utilització.

8.3. ESPECÍFIQUES DE LES 24 POLÍCIES LOCALS QUE TENEN DCE A PARTIR DE 2016

- La majoria de les noves policies locals han adquirit una sola pistola.
- En relació amb la marca i el model, es constata que la marca més utilitzada continua sent la Taser, i d'entre els models, l'X2, seguit per l'X26 P.
- La majoria de les policies locals pertanyen a municipis de menys de 20.000 habitants. D'aquestes, 6 policies locals pertanyen a municipis que només tenen entre 5.001 i 10.000 habitants. Per contra, policies de municipis de més de 50.000 habitants només n'hi ha 4.
- D'aquestes 24, tan sols cinc les tenen actualment en servei (Castell Platja d'Aro, la Bisbal d'Empordà, Martorelles, el Papiol i Santa Cristina d'Aro) i totes menys una fan servir DCE amb càmera de gravació d'imatges. D'aquestes cinc, tan sols hi ha constància que Platja d'Aro l'hagi fet servir en dues ocasions.
- Pel que fa a la formació, tots o gairebé tots els agents tenen formació i han fet el corresponent curs realitzat per un instructor de l'empresa Taser o per algun comandament del cos amb certificació oficial d'instructor de Taser per la mateixa empresa i que s'encarrega de fer la formació a la resta d'agents, però en canvi cap de les cinc que les tenen actualment en servei ha fet el curs corresponent a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.
- Pel que fa al protocol d'ús, algunes continuen fent servir els mateixos que ja tenien, que regulen l'ús de la pistola elèctrica d'acord amb el temari i els paràmetres de la formació que han rebut per part dels instructors d'empreses proveïdores. En aquests casos el que han fet és algun canvi o adaptació perquè ja el tenien fet abans que l'aprovés el Departament d'Interior. Només en cas de Martorelles, que es va dotar d'un DCE l'any 2019, ha aprofitat per fer-ne un de nou prenent com a model referent el d'Interior.
- D'entre les que, malgrat tenir-ne, no les fan servir, se'n desprèn que en dos casos

és per decisió del cap de la policia local o de la mateixa alcaldia. En vuit, perquè estan en espera que els agents o persones autoritzades a fer-les servir facin el curs a l'ISPC. En tres perquè estan pendents d'aprovació del reglament d'ús intern o d'adaptar el PNT. En la resta, hi concorre més d'un motiu dels esmentats pel qual no estan operatives.

8.4. RESPECTE DE LA RESOLUCIÓ INT/2789/2018, DE 23 DE NOVEMBRE

- El nou protocol d'ús dels DCE té per objecte establir les recomanacions d'ús d'aquests dispositius i els procediments d'actuació i, si bé no té caràcter obligatori, suposa per a les policies locals estudiar-ne el contingut per veure i comprovar si s'adapten els seus PNT als paràmetres amb els quals treballa la PG-ME, continguts recollits ja en la Instrucció 4/2018, que regula l'ús dels DCE per part de la PG-ME, i en tot cas, en les conclusions aprovades pel Parlament de Catalunya com a resultat del Grup de Treball sobre l'ús de les pistoles elèctriques.
- Els DCE que fan servir les policies locals incorporen les mesures i els elements tecnològics que es requereixen per permetre la traçabilitat i el control posterior del seu ús, si bé encara algunes no disposen de càmeres de gravació o bé resten en espera de disposar de l'autorització corresponent.
- Està regulat que la descàrrega ha de tenir una durada màxima de cinc segons, però ni el nou protocol ni la instrucció dels Mossos d'Esquadra diu res sobre si passats aquests cinc segons es pot tornar a disparar.
- Està regulat que el seu ús quedi restringit als membres del cos de policia local en funcions de responsable de servei, expressament autoritzats i que hagin superat la formació teoricopràctica necessària per a l'ús d'aquesta eina policial. En el cas dels Mossos d'Esquadra són els caps de torn qui tenen accés als DCE, però pel que fa a les policies locals no totes disposen d'aquest tipus de comandament que faci de responsable de servei.
- També està regulat que els autoritzats a fer servir els DCE han hagut de superar la

formació teoricopràctica necessària, però no s'especifica qui ha de dur a terme aquesta formació i qui valora si s'ha superat el curs o no. La majoria de les policies locals que en tenen han fet la formació a càrrec de les empreses proveïdores dels dispositius o bé d'instructors del mateix cos policial que han estat formats per les empreses esmentades.

- Si bé l'ISPC ha ofert formació reglada a alguns cossos policials, encara n'hi ha molts que estan pendents de fer-la.
 - Les policies locals que n'han fet ús han informat que les van utilitzar seguint els principis que ha de regir tota actuació policial, en situacions en què hi havia un risc greu per a la vida o la integritat física dels agents o de terceres persones, havent exhaurit les vies de diàleg prèvies i havent avisat la persona que es faria ús de la pistola si no deposava de la seva actitud.
 - Pel que fa a l'assistència mèdica prevista, en els casos analitzats es va garantir i en tots els casos es va traslladar la persona per a reconeixement mèdic. Així mateix, i com una garantia més de control, la policia va informar l'autoritat judicial mitjançant la instrucció de l'atestat policial, una pràctica que sempre s'ha fet quan se n'ha autoritzat l'ús.
 - D'acord amb el protocol, el fet de treure el dispositiu de la funda i efectuar un arc elèctric amb l'objectiu de dissuadir, i com a pas previ a la descàrrega, es considera com un supòsit d'utilització i, per tant, es preveu que es redacti l'informe explicatiu i que s'inclogui en les diligències policials.
 - Sobre els supòsits prohibits o limitats que enumera el protocol, es manté el criteri de no fer-la servir en menors de dotze anys i no amb tots els infants, tal com ja ha recomanat aquesta institució, per bé que els protocols d'ús de les policies locals estableixen la prohibició de fer-les servir contra menors d'edat, i per tant, s'entén que inclou tant infants com adolescents menors de divuit anys.
 - El protocol estableix un nou supòsit en què no es pot fer servir el DCE, que no va recollir el Parlament i que fa referència a les persones d'edat avançada o dèbils de salut,
- per bé que resulta molt difícil percebre aquest supòsit per a l'agent actuant.
- Si bé el Parlament en va desaconsellar l'ús en manifestacions i concentracions, el protocol deixa la porta oberta que es puguin fer servir en aquests entorns quan hi hagi un risc per a la vida de terceres persones o dels agents, o riscos o danys a les coses que puguin comportar un risc greu per a la seguretat ciutadana.
 - Una altra novetat del protocol és la recomanació relativa a no fer servir el DCE sobre animals, per bé que es preveu el supòsit excepcional de fer-lo servir contra aquests per evitar un mal major.
 - Sobre el punt del protocol de les accions a fer en cas d'utilització del DCE, cal destacar que es preveu gravar el desenvolupament de l'actuació i enregistrar les imatges "sempre que sigui possible", respecte de la qual cosa aquesta institució ja va suggerir que se substituís per "en tots els casos" com a criteri general d'actuació, de manera que s'evitessin les situacions en què s'al·legués que per determinades circumstàncies no havia estat possible enregistrar l'actuació.
 - Sobre el punt del protocol de les accions específiques per tenir en compte en cas que es produeixin lesions a la persona, s'omet la previsió, que sí que conté la instrucció de la PG-ME, d'acord amb la qual, segons la gravetat dels fets, s'ha de valorar l'activació del servei de suport psicològic, no només per a la persona afectada, sinó també per al funcionari de policia que ha participat en l'actuació.
 - Sobre les previsions d'ús, el protocol tan sols inclou la recomanació relativa a evitar dirigir el làser del dispositiu cap els ulls, però no conté altres previsions relatives a evitar enfocar vers les zones amb poca massa muscular, o evitar la cara o els genitals.
 - El protocol inclou una novetat respecte a la instrucció de la PG-ME, relativa a la previsió de responsabilitat disciplinària en què poden incórrer les policies locals en casos de mal ús del DCE per part de les persones membres autoritzades, l'ús per les persones no autoritzades, així com la manca de supervisió de la seva utilització per part dels comandaments responsables.

- El protocol preveu que no és aplicable als serveis de vigilants municipals

8.5. ESPECÍFIQUES PEL QUE FA A L'ÚS DE DISPOSITIUS CONDUCTORS D'ENERGIA PER PART DEL COS DE MOSSOS D'ESQUADRA

■ La motivació dels casos documentats per a l'ús/exhibició dels DCE ha estat neutralitzar conductes molt agressives i comportaments molt alterats de persones que constituïen un greu perill per a la pròpia integritat física, la de terceres persones i/o agents actuants. De l'anàlisi de casos documentats es constata que en la majoria són supòsits de persones molt agitadaes o alterades, o fins i tot agressives, que en molts casos porten alguna arma blanca i hi ha amenaces d'autolesió vers elles mateixes o terceres persones.

■ Des de la posada en funcionament fins al 4 d'abril de 2019 n'hi ha documentats 16 casos i, posteriorment i fins al 24 de maig de 2020, se'n documenten 62 casos més, i en 25 ocasions n'hi ha hagut amb l'exhibició del dispositiu per dissuadir la persona de mantenir l'actitud agressiva.

■ El Departament no ha fet pública la Instrucció 4/2018 que el Síndic ha demanat a petició d'entitats de defensa de drets humans, com ara Amnistia Internacional o Irídia, sota el pretext que pot ser consultada al Departament d'Interior.

■ Actualment hi ha 134 DCE repartits a les comissaries i en diferents serveis arreu del territori.

■ En relació amb la conveniència de crear un possible mecanisme independent amb capacitat per investigar les denúncies per un possible ús inadequat o abusi, consideren que hi ha els mecanismes adequats per investigar qualsevol denúncia per un ús inadequat i que l'establiment d'un altre mecanisme seria redundat i interferiria en

els mecanismes administratius o judicials d'investigació actualment existents.

■ En relació amb el suggeriment efectuat pel Síndic sobre la necessitat de fer un primer informe d'avaluació per valorar la posada en funcionament del dispositiu i detectar aspectes que caldria millorar o corregir, així com detectar possibles mals usos, la Direcció General de la Policia va considerar que encara era aviat perquè l'any 2019 –quan es va fer el suggeriment– encara estava pendent la implementació dels DCE a la Regió Policial Pirineu Occidental.

8.6. ESPECÍFIQUES PER ALS VIGILANTS MUNICIPALS

■ A Catalunya hi ha més de 500 vigilants municipals distribuïts per gairebé 140 municipis, que exerceixen diàriament les funcions de seguretat que els són atribuïdes, i d'aquests, alguns fan servir la pistola elèctrica de la marca Taser.

■ La Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals, configura la figura del vigilant d'una manera restrictiva, en el sentit que no els atorga totes i cadascuna de les funcions de la policia local, sinó les que es consideren bàsiques i imprescindibles per mantenir uns mínims de seguretat al municipi.

■ La Llei de policies locals només fa una menció explícita en prohibir als vigilants utilitzar les armes de foc, però no diu res sobre quines han de ser les armes de les quals es poden dotar. Davant d'això, es constata que és a través dels reglaments d'interns del cos que s'estableix.

■ D'acord amb les funcions que s'encomanen als vigilants i tenint en compte que la normativa aplicable no els considera cossos de policia, no sembla que sigui l'arma idònia per al servei que presten.

9. RECOMANACIONS

PEL QUE FA A LES POLÍCIES LOCALS

■ Cal que no s'utilitzin els DCE fins que no es puguin complir les condicions establertes en el nou protocol aprovat pel Departament d'Interior, les conclusions del Parlament i s'hagi superat amb èxit la formació reglada impartida a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC), tant pel que fa a l'ús dels DCE com dels sistemes de gravació incorporats, amb el benentès que han de disposar de l'aprovació corresponent per part de la Comissió de Videovigilància de Catalunya.

■ Per a les policies locals que ja les tenen en servei, cal recordar que han d'establir el corresponent protocol normalitzat de treball tenint en compte les conclusions del Grup de Treball del Parlament i, per tant, aquest no es pot limitar a les normes d'ús i de manipulació de l'arma, sinó que també ha d'incloure les normes deontològiques amb relació a la utilització d'aquestes armes, les situacions en què se'n desaconsella l'ús, l'assistència mèdica que s'ha de prestar a la víctima de la descàrrega, en els termes de les conclusions aprovades pel Parlament i prenent com a base la instrucció aprovada pel Departament d'Interior.

■ Cal que en aquest procés d'adaptació a la nova normativa, les policies locals disposin de l'assessorament, el suport i l'acompanyament necessari, a càrrec de la Direcció General d'Administració de la Seguretat o de l'òrgan que decideixi el Departament d'Interior.

■ Cal recordar que els DCE han d'incorporar una càmera que enregistri l'actuació i que en garanteixi un bon ús per part dels agents, i també la idoneïtat del protocol, i és convenient que el protocol especifiqui l'obligatorietat de gravar sempre.

■ És recomanable que les policies locals mantinguin reunions amb els responsables dels centres d'atenció primària o hospitals, en cas que n'hi hagi, per informar-los sobre la posada en marxa de l'arma i perquè els professionals mèdics els puguin traslladar les aportacions que considerin

oportunes per tenir en compte i des d'una perspectiva de seguretat jurídica per als agents; i, d'altra banda, per protocol·litzar el procediment a seguir per garantir assistència mèdica i/o psicològica a la víctima.

■ Cal recordar que tota unitat o vehicle policial que estigui dotat amb pistoles elèctriques ha de tenir un desfibril·lador disponible per als casos en què la descàrrega pugui produir una aturada cardiorespiratòria, alhora que els agents han d'haver rebut la formació específica i adequada per emprar-les.

PEL QUE FA AL DEPARTAMENT D'INTERIOR

■ Cal aprovar un protocol específic per a la utilització dels dispositius de gravació d'imatges per part de les policies local i oferir la formació necessària escaient.

■ Cal que el protocol d'ús dels DCE estableixi el màxim nombre de vegades que es pot prémer com a garantia de seguretat que n'impedeixi fer un ús reiteratiu i continuat.

■ Cal modificar el protocol d'ús dels DCE pel que fa als supòsits en què no es pot fer servir i prohibir-ne la utilització en cas de manifestacions i concentracions i en cas de menors de divuit anys, i incloure que s'ha de gravar l'actuació policial en tots els casos.

■ Cal que es desplegui el punt del protocol relatiu a l'activació del suport psicològic tant pel que fa a la persona afectada com per al funcionari de policia que l'hagi utilitzat.

■ Cal que el protocol amplii els supòsits de les zones contra les quals no s'ha d'apuntar amb l'arma.

■ Cal aclarir qui es considera responsable del servei i recordar que, en tot cas, cal restringir-ne l'ús només als caps de torn o responsables de determinades unitats, totes amb funcions de seguretat ciutadana, no a tots els agents policials que estiguin expressament autoritzats i hagin superat amb èxit la formació reglada impartida per

l'ISPC, a banda de la formació que hagin rebut anteriorment.

- Cal que l'ISPC ofereixi el màxim de nombre de cursos disponibles perquè totes les policies locals amb DCE facin la formació reglada escaient.

- La formació que imparteixi l'ISPC ha d'estar permanentment actualitzada, no només sobre l'ús i la manipulació de l'arma, sinó també ha d'incloure formació sobre la interpretació correcta del PNT i de les normes deontològiques que s'apliquen en la utilització d'armes, formació específica en matèria de drets humans, així com la formació necessària per reconèixer les situacions en què se'n desaconsella l'ús.

- Cal que el mateix ISPC ofereixi a totes les policies locals formació necessària en assistència a les víctimes del DCE que compti amb la participació necessària de l'Institut de Medicina Legal de Catalunya.

- Cal que la Direcció General de la Policia (DGP) publiciti les diferents instruccions aprovades que regulen l'ús dels DCE i dels DPG per part de les forces i els cossos de seguretat.

- Cal que la DGP faci un primer informe d'avaluació dels dos anys de posada en funcionament de les pistoles elèctriques i el presenti davant el Parlament de Catalunya.

- Cal que la DGP modifiqui la Instrucció 4/2018 pel que fa als dos suggeriments efectuats pel Síndic sobre la prohibició de fer-la servir amb menors d'edat, sense limitació d'edat, i la previsió d'obligació de gravació de les actuacions en tots els casos.

- Cal que la Direcció General d'Administració de Seguretat dugui un control i un seguiment, mitjançant la recollida de les dades corresponents, sobre el nombre de dispositius en servei per part de les policies locals i l'aplicació que es fa del protocol aprovat. Així mateix, cal que estigui atent als nous casos de policies locals que es vagin dotant d'aquest tipus de dispositiu.

PEL QUE FA ALS VIGILANTS

- Cal que els vigilants deixin de fer servir les pistoles elèctriques.

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya
Passeig Lluís Companys, 7
08003 Barcelona
Tel 933 018 075 Fax 933 013 187
sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

